VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

JÖVŐGAZDÁSZ

a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja

XV. ÉVFOLYAM, 18. SZÁM ÁRA: 60 FILLÉR 1973. NOVEMBER 22.

Új alapokon az érdekvédelem...

Az egyetem *KISZ-végrehajtóbizottsága 1973. szeptember 27-én foglalkozott az egyetemi KISZ érdekvédelmi munkával.* A kérdés napirendre tűzését több dolog indokolta. Nézzük a legfontosabbakat:

Megjelent 1971-ben *az Ifjúsági Törvény*, majd ezt követően *a miniszteri végrehajtási utasítások.* A törvény több olyan *jogot és kötelességet ad az ifjúságnak* (elsősorban az érdekképviseleti szervein keresztül), *amelyekkel élni csak rendszeres, összehangolt munkával lehet.*

A törvény megjelenésével párhuzamosan *megalakult az Országos Ifjúságpolitikai és Oktatási Tanács* (OIOT). Az OIOT *a hatáskörébe utalt, az ifjúságpolitikai célok támogatására szolgáló anyagi eszközök felhasználásával az elmúlt időszakban több új kedvezményt teremtett meg.* Sajnos, a KISZ-bizottságunk hiányosan és későn jutott ezen információkhoz, és így csak egy részét tudtuk kihasználni a lehetőségeknek. (Az információáramlást lassítja és bizonytalanságát fokozza az, hogy az elosztás a tanácsi hálózaton keresztül valósul meg.)

Egyetemünk érdekvédelmi munkájának hatósugara gyenge volt más egyetemekhez viszonyítva. Itt elsősorban arról van szó, hogy *nálunk csak az ösztöndíj és a szociális segély elosztás irányításával, és ellenőrzésével — a menza bizottság irányításával, valamint álláslehetőségek és albérletek közvetítésével foglalkozott az érdekvédelmi munka.* Más, igen fontos területeken a központi irányítás és összehangolás nem volt biztosított.

A megnövekedett feladatokat az érdekvédelmi szervezeti felépítésével és személyi állományával csak hiányosan lehetett megoldani. *Az érdekvédelmi bizottság csak állások és albérletek közvetítésével foglalkozott.* A kari vezetőségekben nem volt érdekvédelmi felelős, aki összehangolta és irányította volna a különböző reszortosokhoz tartozó területek érdekvédelmi feladatait. Karonként eltérő módon a kari vezetőségek tagja hol a DJB-s, hol az ösztöndíj bizottság alelnöke volt, így tehát *egységes szemlélet kialakítása nagyon nehéz volt az ösztöndíj és szociális segély elosztása területén is.*

Az előzőekben az érdekvédelmi problémák, illetve új feladatok *szükségessé tették az érdekvédelmi munka tevékenységi körének kibővítését* és az ennek megfelelő *szervezeti és személyi kérdések rendezését is.*

A KISZ VB az érdekvédelmi munka *továbbfejlesztésére a következő határozatokat hozta:*

1. *Az egyetemi KISZ érdekvédelmi munkájának az alábbi fő területekre kell kiterjedni:*

— *az ösztöndíj és szociális segély elosztásának irányítására és közvetítésére a hallgatóság felé,*

— *a kari és az egyetemi tanácstagok munkájának összehangolására,*

— *a tanszéki érdekképviseleti rendszerek munkájának irányítására, felügyeletére, a tanulmányi felelősökkel együtt,*

— *a kollégiumi érdekvédelmi munka összehangolására és megszervezésére,*

— *az általános érdekvédelmi feladatok ellátására (OIOT-vel, ill. a kerületi tanáccsal való kapcsolattartásra, az Ifjúsági Törvény szellemének megvalósítására és felügyeletére stb.),*

— *a menza bizottság munkájának megszervezésére és irányítására.*

Ezeket a feladatokat részben függelmi, részben funkcionális irányítással kell megvalósítani. A *cél az, hogy az egyes reszortosok munkáját megkönnyítsük azzal, hogy a felmerülő problémákat egy jól összehangolt diákképviselettel tudjuk megoldani.* Megszüntethető így az a helytelen gyakorlat, hogy az egyes reszortosok egymástól függetlenül eljártak ugyanabban a kérdésben, valamint az is, hogy egyesek saját véleményüket hallgatói véleményként feltüntetve, felelőtlenül „képviselhessék" a hallgatóságot.

2. A megnövekedett feladatok szükségessé teszik azt, hogy *a kari vezetőségek bízzanak meg érdekvédelmi felelőst a tavaszi választásokig. A választások után a kari vezetőség tagja az érdekvédelmis lesz és a DJB-s, valamint az ösztöndíj bizottság alelnöke meghívottként vesz részt a vezetőségi üléseken.*

Így a *KISZ VB érdekvédelmise a kari érdekvédelmisen keresztül fogja irányítani a karok ilyen irányú tevékenységét. Az első évfolyamon már ennek megfelelően évfolyamvezetőségi taggá választották az érdekvédelmist.*

A kari, ill. az első évfolyam érdekvédelmise szervezi és irányítja az adott terület érdekvédelmi tevékenységét.

Az érdekvédelem megnövekedett feladatait csak akkor tudjuk kielégítően ellátni, ha a kari vezetőségek segítik és támogatják az érdekvédelmi felelősök munkáját és segítségükre lesznek a munkamódszerek helyes kialakításában is.

Bízom benne, hogy a KISZ VB-állásfoglalás új lendületet ad az érdekvédelmi munkának, amely további hathatós eredmények forrása lehet.

Kovács István
KISZ VB érdekvédelmi felelős

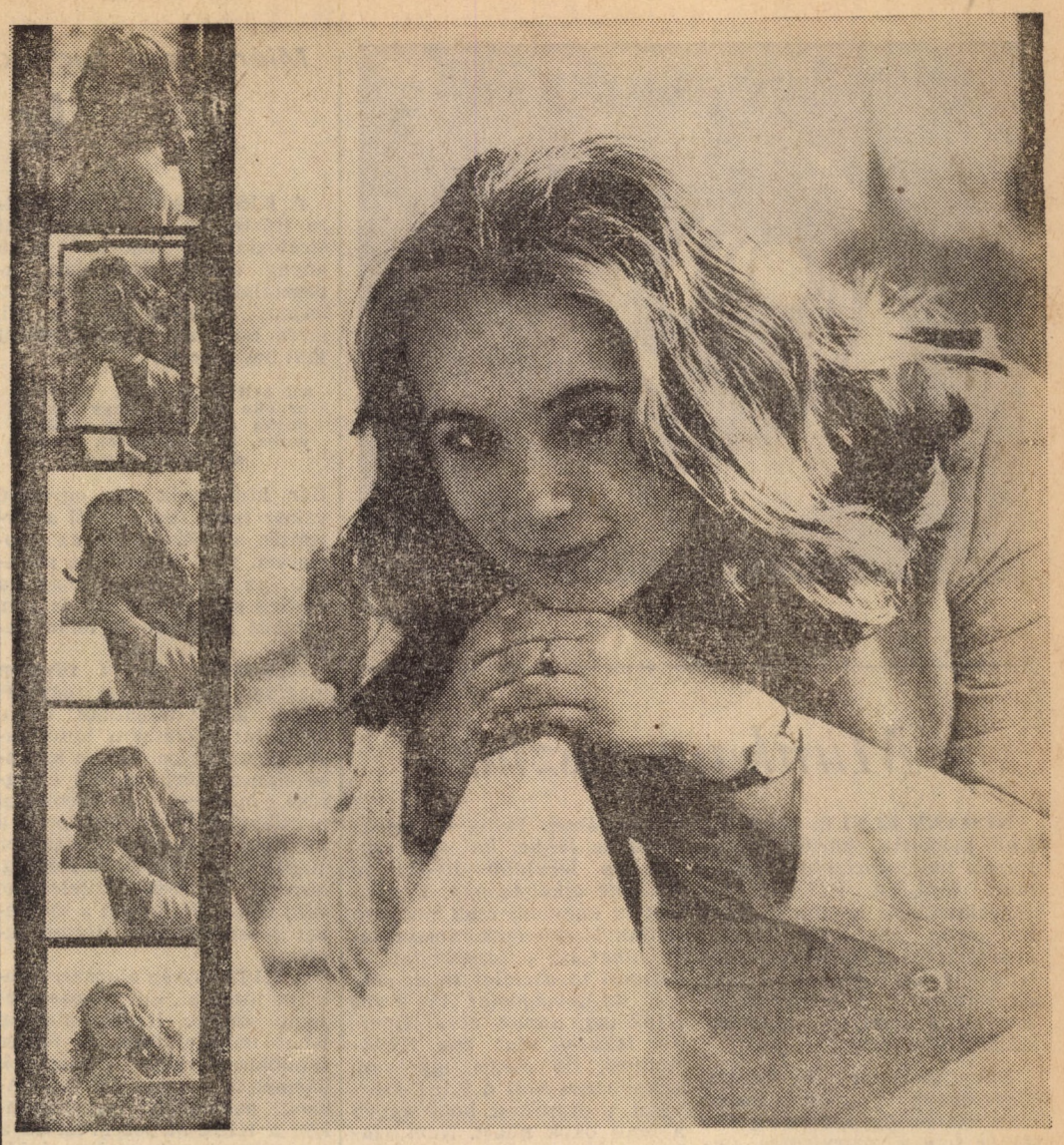

(Fotó: Eszes)

Ne szólj szám, nem fáj fejem(?)

A II. ÉVF. Belker. 1-es csoport 10 óra 20 perckor már szavazóképes állapotban volt, tekintettel a 77 százalékos megjelenési arányra, s természetesen csak az alattomos rosszmájúság sugallhatja az olyan gyanúsítgatást, hogy ez azért alakult így, mert „idealizmuskísértés" egy szoc. pol. gazd. szemináriumnak 13 fővel — ennyi tagot számlál a csoport — nekirugaszkodni. (Valószínűbb, persze, hogy a csoport mégsem ad fenntartás nélkül hitelt az okkult tudományoknak, mert a foglalkozás végére azért csak összejött a kritikus létszám.).

Teenager-megjelenésű külső, Műegyetemről kölcsönvett szemináriumvezető példás gyorsasággal „zavarja le" az adminisztratív kötelezettségeket és hamar az első napirendi pontra tér: a múlt órán írt röpdolgozat eredményeinek értékelése. Mint kiderült, a siker nem éppen átütő, mert összesen ketten oldották meg a feladatokat elfogadható szinten. Akiknek viszont nem sikerült, azok számára adott az újabb lehetőség a No, 2-es tesztlap formájában. A csoport 10 percet kap a két sűrűn telegépelt oldal elolvasására és a 11 darab válaszhely kitöltésére, ami a fülbemászó slágerrel ellentétben gyakorlatilag nem nagy idő, pláne, ha valaki még gondolkozni is kénytelen. Az ifjú tanárnő szíve sincs viszont kőből, s a központi hatalmak által kihirdetetett normához a beszedés során itt-ott bizony hozzáragaszt még néhány percet.

Megnyugszanak a kedélyek, lássuk a mára kijelölt témát, nevezetesen: árutermelés és értéktörvény a szocializmusban. A vonatkozó feldolgozandó tananyag az előadáson elhangzottak és egy folyóiratcikk volt. Az anyag mindenki számára teljesen egyértelmű és világos volt, a feldolgozás során ellentmondásra senki sem bukkant, legalábbis a tanárnő ezt firtató kérdése válasz nélkül lóg a levegőben (lehet, hogy a szoc. p. g. tankönyv hiánya ilyen áldásos hatású?).

Tartalmi kérdések következnek. Meg kellene határozni a szocialista árutermelés specifikus vonásait. Az óraindító fejtorna ellenhatása most kezd mutatkozni. Mindössze egy fiú próbálkozik a feleletteI. A magán- és a személyi tulajdon problémájáról kiderül, hogy meglepően csalafinta. Egy jól irányzott kontrollkérdés a társaság gondolkodásra hajlamos részét „behúzza a csőbe", de néhány fogalom tisztázásához megfelelő alkalmat teremt. A kérdések pattogósan, logikusan követik egymást. A válaszok már kevésbé, illetve csak akkor, ha, jelentkező hiányában Dévai tanárnő önmagával kénytelen dialógust folytatni. A diktatórikus rámutató módszer sem old meg mindent, mert nézeteltérésre ad okot, hogy az első, vagy hátsó sorban ülő áldozatok kerüljenek-e bemutatásra.

Az első félidő letelte után hangzik el az első, ellenvéleményt sejtető megjegyzés. A provokációra: „mi erről a véleményetek" sem hajlandó senki polémiába bocsátkozni. Ismét csak a szem. vezetőre hárul a téves elképzelések szétoszlatásának feladata.

Egy alternatív kérdésre kollektív tétova hümmögés a válasz. Ez arra a reménytkeltő feltételezésre adhat alapot, hogy a történteket a többség követi, de csak 2—3 ember hajlandó egyéni meglátásainak, kérdéseinek esetenként hangot adni.

AZ ÓRA KÖZEPETÁJÁN a használati érték és érték ellentmondásának problémája ugyan kisebbfajta bátortalan vita kibontakozását ígéri, de a parlamenti formák betartására való felhívás ismét elaltatja az ébredező vitaszellemet. Kínos csönd ennek ellenére sem uralkodhat el, hiszen az idő sürget, az anyag terjedelmes és bonyolult, ezért a szemináriumvezető jobb híján maga sorolja el mindazt tömören, ami egy alkotó vita során elhangzott volna.

A szemináriumon így a szűk időkeret dacára sikerült csaknem valamennyi, a témához kapcsolódó kérdést jól követhető sorrendben, direkt információk formájában átvenni. Az óra szabályosan terelt mederben zajlott le. Lármás vita — egy-egy sorközi kuncogástól eltekintve, ami az óra kedélyességét nagyban fokozta — a részvevők egykedvűsége folytán nem dúlta fel a fegyelmezett légkört, sem 13 másodéves ellentmondásmentesnek tűnő lelkivilágát.

Tisztességes szeminárium nem ér véget csöngetéskor. Ez is tisztességes volt. 5 perccel később fejeződött be.

Szűcs

Házaspárok a kollégiumban

Az idén első alkalommal a pécsi tagozaton is lehetővé vált, hogy házaspárok lakjanak a Madách utcai kollégiumban. Ez a kollégium eredetileg lakóháznak készült, így lakásonként helyezkednek el a kollégisták. Szeptemberben új szárnnyal bővült, amelyben szintenként 3 lakás található. A középső egyszoba-összkomfortosak, amelyeket úgy alakítottak át, hogy két házaspár nyert elhelyezést szintenként, vagyis összesen nyolc. Ezt úgy sikerült megoldani, hogy létszámban nem jelent kevesebb helyet. Egy nagy és egy kisebb szobán osztozkodnak a lakótársak megegyezés szerint. Óriási előnyt jelent ez, hiszen nem mindenki tudná vállalni közülük az albérletet, illetve a havi, körülbelül 1000 forintos lakbért. A lakásokat új, ízléses, kényelmes, modern bútorokkal rendezte be az egyetem. Talán a mellékelt kép elárul valamit ezekről a szobákról. Az egyetem állami és pártvezetése rugalmasságának köszönhetjük, hogy megoldották ezt a problémát is, amely Pécsett nem minden egyetemen, sőt túlnyomórészt nem valósult meg.

Munkaterv — tanulmányi fegyelem

Néhány hete zajlott le az alapszervek tanulmányi felelőseinek gyűlése, amelyen az oktatók képviseletében egyetemünk rektora, dr. Berend T. Iván és egyetemi TDK-felelősünk, Kerekes Sándor is ott voltak.

A gyűlésen történtekkel, az eredményekkel és a feladatokkal kapcsolatban Ábrahám Ágotát, a KISZ-vb tanulmányi felelősét kérdeztük meg.

— Mi volt a gyűlés célja?

— A tanulmányi felelősök gyűlésének alapvető célja a tájékoztatás volt.

Valamennyi alapszervi tanulmányi felelőst meghívtuk, a részvétel elég jó volt, mintegy 85-en jelentek meg. Az utóbbi időben előtérbe került a tanulmányi fegyelem problémája. A képzés színvonalának emelése a KISZ-re is sok feladatot ró.

Jelenleg az egyetemi KISZ-szervezet alapvető politikai feladata az egyetemi szakmai-tanulmányi munka fejlesztése.

— Milyen felszólalások hangzottak el?

— Elsőként rektorunk, Berend T. Iván tájékoztatójára került sor. Berend elvtárs azt hangsúlyozta, hogy a tanulmányi fegyelem erősítésével kapcsolatban az állami vezetés sokat várt és vár a KISZ-től.

Kérte segítségünket a most folyó, tananyagot felülvizsgáló, módosító munkában is. A KISZ-nek lehetősége van arra, hogy a diákokat folyamatos tanulásra, és önképzésre ösztönözze. A megfelelő módszerek kialakításában is aktív szerep jut a mozgalomnak.

Kerekes elvtárs a TDK-munkával kapcsolatos módosulásokat ismertette. A jövőben a megnövekedett anyagi lehetőségekkel párosulva kell a TDK tartalmi színvonalát is emelni.

Felszólalásomban főleg a szakemberképzés módszereinek kidolgozásáról beszéltem. Várható, hogy a differenciáltság elvét jobban érvényesítjük a jövőben, tehát azt, hogy nem az „átlag egyetemistát", hanem különkülön az egyéneket vegyék figyelembe az oktatás és a számonkérés folyamán.

— Hogyan alakul az egyetemi KISZ tanulmányi munkaterve ez évben?

— Az ellenőrzést és számonkérést — mint már említettem — politikai feladatnak tartjuk. Itt az alapszervi felelősöké a meghatározó szerep.

Munkatervünk konkrétan megjelöli feladatainkat is. Csak néhányat említek: a jegyzetellátottságról való tájékoztatás; konzultációk, tanulmányi versenyek szervezési munkái; jelentés a kari, illetve az egyetemi vezetőségnek az oktatás színvonaláról; vizsgaidőpontok kialakítása; a foglalkozások látogatottságának ellenőrzése. Ez a munka folyamatos az egész tanulmányi évben. Természetesen kidolgoztuk a kari KISZ-vb tanulmányi felelős részletes feladatait is.

— Lesz-e folytatása ennek a gyűlésnek?

— Természetesen. Úgy tervezzük, hogy márciusban tartjuk meg következő értekezletünket. Akkor már nemcsak a feladatok kitűzése, hanem azok megvalósításának, a célok elérésének kérdései is szerepelnek a napirenden.

(k)

Csövező (Fotó: Béki)

Munkamegosztás

NÉHÁNY ELVI és ebből fakadó gyakorlati kérdéshez szeretnék megjegyzéseket fűzni a most lezajlott KISZ-vezetőségválasztások kapcsán. Egykét olyan jelenségre szeretném felhívni a figyelmet, amelyek elvi fontosságúak, s emiatt feltétlenül figyelmet érdemelnek, s amelyek fölött elsiklani hiba lenne.

Két idézettel kezdeném, amelyeknek „idevágósága" csak később fog kiderülni. *Kis Artúr* írja a marxizmus demokráciaelméletéről szóló könyvében a következőket: *„A szovjethatalom soronlevő feladatai című írásában Lenin kiemeli a szovjethatalomnak azt az érdemét, hogy benne első ízben történik lépés abban az irányban, hogy a lakosság valóban mind egy szálig megtanuljon kormányozni, és hozzáfogjon a kormányzáshoz."* Más helyütt ezt írja a „kormányzás"-ról: *„Távolabbi, a kommunizmus felépítésével megvalósítható céljuk általában véve minden munkamegosztás megszüntetése, beleértve a kormányzat és a kormányzottak közötti munkamegosztást."*

MIÉRT IDÉZTEM ezeket? Ha nagyon távolian és áttételesen is, de mutatis mutandis, azaz a szükséges változtatásokkal, a mondanivalómat támasztják alá.

A jelölések ugyanis nagy általánosságban a következőképpen zajlottak le: *„Javaslom X.-et, mert a középiskolában is titkár volt, javasoljuk Y.-t, mert vb-tag volt..."* — stb. Az évfolyamvezetőségre jelölteknél is a legfőbb érv a korábban betöltött funkció volt. (Most tekintsünk el olyan nevetséges érvektől, mint a jó sportolás stb.) Tehát olyan gyakorlat alakult ki, hogy akit például a gimnázium első osztályában megválasztottak KISZ-vezetővé, az ezt követő években valahogy „magától értetődően", mindig első számú jelöltként szerepelt a későbbi választások során. Ez a gyakorlat természetessé vált. Pedig nem szabad, hogy azzá váljon! *Önkéntelenül is a bérelt helyek hasonlata jut eszembe.* Félreértés ne essék, nem ezekkel a személyekkel, a folyamat alanyaival szemben van kifogásom, hisz ők általában rászolgáltak a bizalomra, jól dolgoztak. Elvi probléma ez! *Valamiféle sajátos „munkamegosztás" jött létre a politikailag eléggé passzív, sőt apolitikus gondolkodású többség és az aktívabb, vagy aktívabbnak ítélt kisszámúak között.* Mert mondanom se kell, hogy az előbbi ismérvek alapján egy alapszervezetben csak 4—5 személy alkalmas a titkári teendők ellátására, hisz statisztikailag ennyien töltötték be vezető funkciót a középiskolában. Pedig *az egészséges az lenne, ha egy csoportban legalább 10—15 fő ítéltetne alkalmasnak.* És vannak is ennyien, csak mi nem ítéljük őket annak. *Sokan azt mondhatják: a tapasztalat! A vezetési tapasztalat sokat számít. Ez demagógia! Aki 4 éve KISZ-tag, annak nem jelenthet teljesen újat egy KISZ-funkció.* Ha mégis így van, akkor rossz volt a KISZ-szervezet, s gyanítom, hogy éppen a fenti okok miatt. *Nem szabad tehát hagyni, hogy a többség passzív legyen, hogy minden választásnál ugyanazok a nevek merüljenek fel, hogy kialakuljon egy állandó — nem jó szó — csoport, amelynek tagjai eleve funkcionáriusokká rendeltetnek, s mintegy a KISZ-funkció — némi túlzással — hivatásjelleget öltsön.* (Magasabb szinten természetesen, például pártszinten, a vezetés hivatás, de KISZ-alapszervezeti szinten semmiesetre sem.) Az ilyenfajta munkamegosztás nem kívánatos.

SAJNOS, AZ ALAPSZERVEZETEK többségében a választások az előbb vázolt egészségtelen gyakorlat jegyében zajlottak le. *Hathatósan törekedni kellene ennek a megváltoztatására. Hogyan? Néhány javaslat a jövőre nézve:*

1. Sokkal *nagyobb súlyt kell fektetni a jelölő bizottság kiválasztására.* A jb-feladat roppant fontos és felelősségteljes. Olyanokat kell megválasztani a jb-be, akikben a lehető legkisebb a szubjektív, felületes, lényegtelenségekre vonatkozó értékítéletre való hajlam.

2. *Hasznosabb lenne, ha a jb egy posztra legalább 2 személyt javasolna.* Ennek lélektani indítóokai is vannak. Emberi tulajdonság az, hogy egy jelölt esetén sokkal kevésbé kerülnek felszínre a jelöltre vonatkozó esetleges negatívumok. Sokkal nehezebb valakinek a szemébe mondani a hibáit, mint a másikkal való összehasonlításban valahogy úgy, hogy „ő is jó, de a másik jobb". Másrészt *az aktivitást is fokozná, mert adva lenne a vita, és a passzívak is kénytelenek lennének állást foglalni.*

3. *Az instruktor és a jb törekedjen arra, hogy a jelöltek között legyenek olyanok is, akik még nem töltöttek be vezető funkciót a KISZ-ben.*

Ezek csak kiragadott javaslatok, elsősorban vitaindítónak szántam. Befejezésül hangsúlyozom, hogy az egyetem KISZ-szervezetének nem az előbb vázolt jelenség a fő problémája. De a ténynek a megléte fontos elvi-politikai tartalma miatt, úgy gondolom, érdemes róla szót ejteni.

Marschall Miklós

Jó ötlet a Rádayban

Remek, játékos Ki-mit-tud?-ot szerveztek a rádaysok november 16-án, pénteken este. A kollégium ugyanis két kísérleti szobabútort kapott, s ezt kellett szétosztani. Kétfős csapatok — egy-egy szoba — versenyeztek egymással ezekért az igen komoly díjakért. A vetélkedő végig izgalmas, szórakoztató volt. A politikai, művészeti, sportkérdések mellett verset kellett írni a népesedéspolitikai határozatról. Karikatúrát rajzolhattak a versenyzők az igazgatóról, táncolhattak egymással a szobatársak almával a homlokuk között. Akik leejtették az almát, nem kaphattak pontot. Amikor a versenyzők éppen kevésbé látványosan küzdöttek, a nézők kaptak kérdéseket. A válasz egy-egy forintos csokit ért.

Miért nem tudják alkalmazni?

Az alapszervezeti stratégiáról és taktikáról

A KISZ Bizottság napirendre tűzte az „Alapszervezeti stratégia és taktika" című anyag eddigi gyakorlati tapasztalatainak megvitatását. Sajnos ez azért is időszerű, mert nem az eredményekről kell beszámolni,

azt kell megkeresni, mi lehet az oka annak, hogy ez az anyag nem ment át a köztudatba, az alapszervek nem e szerint dolgoznak.

Bár kínálkozik egy egyszerű válasz (nem sikerült jól a terjesztés, a tájékoztatás, az alapszervek nem ismerik az anyagot), az az érzésem, hogy ha esetleg sok helyen így is van, a hibát magában is lehet keresni.

Előzetesen én is röviden megfogalmazom, mi egyetemünk KISZ-tagjainak célja, feladata: egyrészt a tanulmányi-tudományos munka képességeikhez mért legjobb elvégzése, másrészt az ideológiai politikai fejlődés, önképzés a marxista—leninista világnézet, alapján. A kettő összefügg. Minden KISZ-tag kötelessége ezen célok elérésében a többieket lehetőségeihez mérten segíteni.

A KISZ-tagság alapszervezetekbe tömörül. Egy alapszervezetet sokféle ismérv alapján lehet megalakítani. A fontos azonban: a célok és feladatok bármelyik formában ugyanazok maradnak! Egyetemünkön a KISZ-alapszervezetek a tanulmányi csoportokra épülnek. A magam részéről a későbbiekből is kiderülő előnyei miatt jelenlegi egyetemi kereteink között alapvetően jónak tartom ezt a szerveződést.

Az alapszervezeti KISZ-munka értelmezésében azonban vitatkozom az anyaggal. Céljaink megvalósítását természetesen segítenie kell az alapszervezeti formának, de az alapszervezet nem mindenható. A nemrégiben felhangzott „Arccal az alapszervezet felé" jelszó helyett szerencsésebb lenne az „Arccal a KISZ-tag felé",

s a kettő nem ugyanaz! El kell érnünk, hogy minél több KISZ-tagunk kapcsolódjon be az aktív munkába, vegyen részt érdekképviseleti és politikai tevékenységeinkben. Ehhez a tanulmányi csoportokra épített KISZ-alapszervezet igen nagy segítséget nyújthat. Feltétlenül itt kell és itt lehet legjobban megoldani a tanulmányi-tudományos munka színvonal emelését, az egyetemi demokráciából ránk háruló feladatokat, a tanszéki érdekképviselet jó előkészítését, a szakmai viták egy részét (főleg azonban jó szemináriumokon!) és a tanulmányi munkával szorosan összefüggő egyéb mikropolitikai kérdéseket. Hangsúlyozom, hogy mindezek igen fontosak, helyes megoldásuk az egyetemi hallgató KISZ-tag politikai munkájának és fejlődéseinek döntő láncszemei: közvetlenül vesznek részt őket érintő tanulmányi, egyetempolitikai kérdések megvitatásában.

Az egyéb munka terén azonban

nem szabad abszolutizálni a munka alapszervezetben folytatott jellegét, nem feltétlenül szükséges a tanulmányi csoportokon belül megoldani. Sőt az alapszervezeti tagságot orientálni lehet és kell, hogy részt vegyen minél több, a szak által rendezett politikai vitán, kari megmozduláson, klubrendezvényeken, külső (nem egyetemi) rendezvényeken, megmozdulásokban, munkákban — és elsősorban az egyetemi szakbizottságok munkájában.

Természetesen mindezek mellett az alapszervezet is rendezhet, és jó ha rendez néhány összejövetelt. De nem kell az egyes KISZ-tagok mozgalmi tevékenységének feltétlenül idekötődnie! Ha valaki például SG-s rendszeresen látogatja az egyetem politikai rendezvényeit, szemináriumokon aktív, esetleg szakmai téren valahová kapcsolódik (demonstrátor, újságot ír, fordít, filmez stb.), de állandóan nem csoportja beliekkel érintkezik: jó KISZ-tag.

Sajnos ugyanis

egy hátránya van a tanulmányi csoportra épülő KISZ-alapszervezetnek: gyakran összetévesztik a kettőt. S a tanulmányi csoportot közösséggé fejleszteni nem ugyanaz, mint jó KISZ-alapszervezetet létrehozni! A jó KISZ-alapszervi vezető nem állami csoportmegbízott. A KISZ-tagság munkáját irányítja.

És az már a tanulmányi csoport minőségétől függ, hogy elsősorban az alapszervezeten belül vagy nagy súllyal az alapszervezeten kívül dolgoztatja a tagokat. (A tanulmányi kérdések persze a fentiek szerint).

Ebből már látszik, hogy nem találom helyesnek egy politikai tömegszervezet közösségelmélet útján történő vizsgálatát. A KISZ tagjaitól meg kell követelni bizonyos minimális dolgokat. A spontán közösségszerveződés tudatos befolyásolásának rögös útja helyett a KISZ-tagoknak tudatosítani kell, hogy milyen célokat, milyen területeken tevékenykedhetnek. Ez pedig nem is olyan nehéz.

Végül függetlenül az eddig kifejtettekről

megemlíteném az anyag egy önnön logikáján belül is óriási hibáját: hallgatólagosan jó, illetve szinte kiváló alapszervezeti vezetőket tételez fel. Olyanokat, akik nem tudni honnan előteremve az alapszervezetet átvezetik a holt keretből az aktív követelés időszakába. És éppen az ilyen alapszervezeti vezetőkben van nálunk a legnagyobb hiány!

Nem véletlen, hogy alapszervi vezetőink nem tudták alkalmazni ezt az anyagot (akár jó, akár nem). Nem alkalmasak rá: jóval kevesebbet kell tőlük követelnünk, mint hogy kiváló csoportpszichológusok és közösség elméleti szakemberek legyenek.

Talán csak reális keretek közötti, jól felfogható irányú munkát.

Temesi József

Hogyan segítse a KISZ a tanulást?

Szegedre, a József Attila Tudományegyetem klubjába *hívták össze október közepén a KISZ KB Egyetemi és Főiskolai Tanácsának tagjait.* Megvitatták, hogy a felsőoktatási KISZ-szervezetek *milyen sajátos eszközökkel segíthetik a tanulást,* hogyan ösztönözhetik az egyetemistákat a választott hivatásukkal való elmélyült foglalkozásra.

A hallgatók *társadalmi-közéleti tevékenységének tapasztalatait értékelve,* a Tanács megállapította, hogy *az intézményen belüli közéleti tevékenység jelentős* tekintélyt hozott KISZ-szervezeteinknek. A hallgatói képviselet a különböző szintű vezetői és oktatói fórumokon bevált, *az önkormányzati szervek eredményesen látják el a kollégiumi közösségek irányítását és fejlődött a tudományos diákkörök munkája.*

Most arra van szükség, hogy az intézményi közéletben szerzett tapasztalatok birtokában az ifjúkommunisták az Alma Mater falain kívül is bizonyítsanak: *részt vállaljanak különböző társadalmi, gazdasági és művelődési feladatok megoldásában.* Tehát kívánatos, hogy a hallgatók már egyetemi éveik alatt is egyre gyarapodó *szakmai tudásukkal járuljanak hozzá a népgazdaság fejlesztéséhez.* Sok munkaalkalmat kínálnak a KISZ által vállalt *védnökségek,* pl. *az oktatásinevelési feltételek javítása érdekében vállalt védnökség,* az EFT tavaly elhatározott két akciójába történő bekapcsolódás *(Egyetemisták a szakmunkásképzésért,* Tegyünk többet *a közművelődésért).* Minden KISZ-szervezet továbbiakat teremthet a környék ipari üzemeinek, társadalmi szerveinek és a helyi tanácsok szakigazgatási szerveinek segítségével. *A KISZ KB Egyetemi és Főiskolai Tanácsa kéri a szerveket, hogy a kezdeményezéseikkel kopogtató, illetve a hasznos munkalehetőségekért jelentkező egyetemistáknak a szükséges támogatást biztosítsák.*

A fizikai dolgozók gyermekeinek tanulmányi segítségével kapcsolatban arra hívták fel a figyelmet, hogy *a sikeres felvételi vizsgával ne záruljon le a támogatás,* ellenkezőleg, legyen tartós és terjedjen ki az elhelyezkedésre. Egyébként *a segítés legjobb módszereiről novemberben tapasztalatcserét rendeznek a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetemen az érdekelt főhatóságok és a KISZ-szervezet képviselőjének részvételével.*

Az Egyetemi és Főiskolai Tanács tájékoztatót hallgatott meg a tavaszi vezetőségválasztásokról, majd *megtárgyalta a nemzetközi diákmozgalom néhány időszerű kérdését is.* A tájékoztató és *a vita jelentős teret szentelt* az 1973. július 28—augusztus 5. között, Berlinben megrendezett *X. Világifjúsági és Diáktalálkozónak,* amely a nemzetközi diákmozgalom fejlődésében is fontos állomásnak bizonyult. Az ülés résztvevői megállapították, hogy a X. VIT diákprogramja jelentős mértékben hozzájárult a haladó diákság antiimperialista összefogásának erősítéséhez, amelynek szükségességére a chilei és közel-keleti események ismét drámai módon hívták fel a figyelmet.

KISZ Központi Bizottság
Egyetemi és Főiskolai
Tanácsának Elnöksége

HÍREK

— Akadémiai székfoglalóját dr. Berend T. Iván, egyetemünk rektora november 19-én tartotta „A vállalati fejlődés útjai és sajátosságai a 20. századi magyar iparban" címmel.

★

— A KISZ-vb november 15-i ülésén megtárgyalta és elfogadta a Studium Generale vezetőségének beszámolóját az 1972/73-as tanévben végzett munkáról és az idei tervekről. A november 22-én és 23-án egyetemünkön tartandó Országos Diákszeminárium előkészítéséről, valamint az egyes karokon és az I. évfolyamon lezajlott alapszervezeti választásokról beszámolók hangzottak el.

Vezetőképzés és tanulmányi segítség szakmunkástanulóknak

VALÓSZÍNŰLEG kevesen tudják, hogy az egyetemen létezik, dolgozik egy csoport, amely szakmunkástanulók patronálásával foglalkozik. A munkát a tavalyi tanévben az általános kari első évfolyamos HPCS kezdte el, amikor felvette a kapcsolatot a MüM 2-es számú intézet igazgatójával. Az intézetben tanuló cső-szerelő- és esztergályostanulók jórészt szabolcsi, hajdúsági gyerekek sok nehézséggel küszködtek így a négy tárgyból (matematikából, fizikából, kémiából és magyarból) nyújtott segítségre igen nagy szükség volt. Időközben felmerült az igény a KISZ-munka segítésére is, mivel a választott KISZ-vezetők nem voltak mindig tisztában feladataikkal, teendőikkel, vezetésmódszertani kérdésekkel. Ezért vállalta a patronáló csoport egy alapfokú vezetőképzés beindítását, melynek során a KISZ múltjáról, a KISZ és párt kapcsolatáról, taggyűlések levezetéséről, az agit.-propos munkáról, munkaterv és akcióprogram készítéséről stb. beszéltek az intézeti KISZ-vezetőknek. Újabb igény alapján néhány külpolitikai témájú előadás megtartására is sor került. Az eredmény nem maradt el, javultak az átlagok, kevesebb volt a bukás, és a MüM 2-es elnyerte a KISZ KB Vörös Vándorzászlaját. Mindebben jelentős része volt a patronáló csoportnak. Munkájukat dicséri az is, hogy a nyár folyamán egy újabb intézmény, a MüM 29-es kérte egyetemistáink segítségét a KISZ-munkához, nevezetesen itt is vezetőképzéshez. Ugyanakkor a MüM 2-esben már két tanfolyamot szeretnének indítani új vezetőknek a tavalyi anyaggal, azoknak, akik már részt vettek a tavalyin, egy magasabb fokút, ahol a vezetés személyi feltételeiről, vezetési stílusokról, direkt és indirekt módszerekről, a politika és hatalom kérdéseiről lenne szó. Ezenkívül sok irányba és sok területen (kulturális, sport stb.) lehetne tovább fejleszteni e kapcsolatokat, sajnos azonban egyelőre a minimumterv, a kétszintű, két intézményben tartandó vezetőképzéshez sincs elég ember. Szükség lenne tehát jelentkezőkre, olyanokra, akik részt vettek már vezetőképzésben, vagy autodidakta módon képezték magukat e téren, és szeretnének részt venni ebben a munkában. A patronálás vizsgaidőszakok előtt befejeződik, és heti egy alkalommal kb. két órát vesz igénybe. A jelentkezéseket a KISZ-bizottságon lehet leadni Király Ödön nevére.

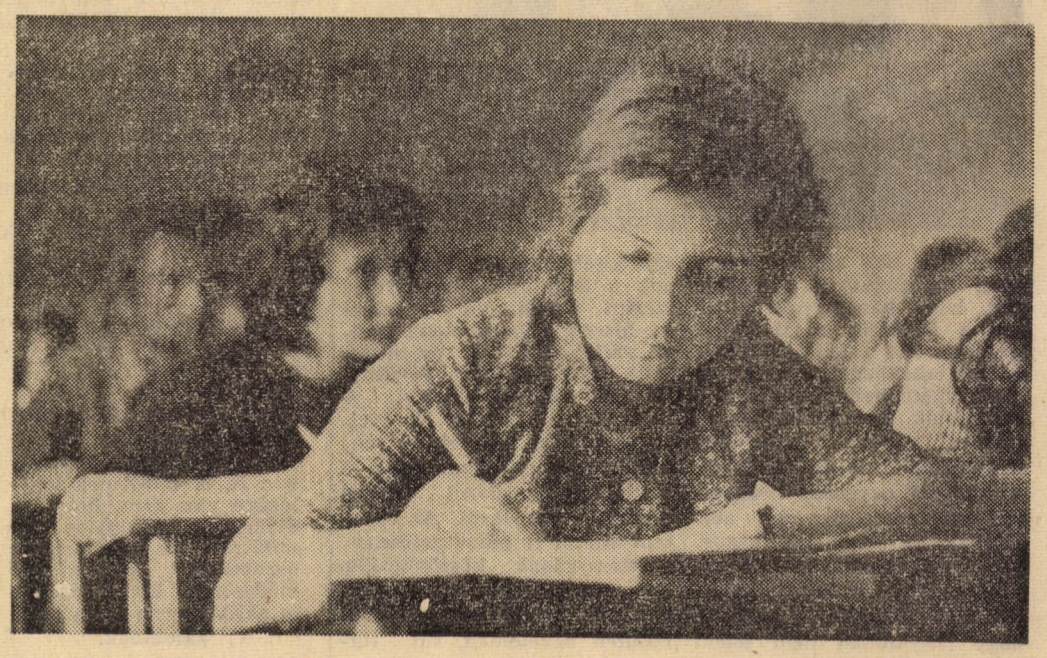

(Fotó: Eszes)

Vajon nem kérhetnénk gyakrabban?

Mit olvasunk, mennyit olvasunk, hogyan olvasunk? Állandóan visszatérő kérdések különböző egyetemi fórumokon. Mekkora nyomot hagy bennünk a szakirodalom, amíg eljutunk a diplomáig, az állandóan növekvő könyvek számával lépést tart-e az olvasottság, vagy egyáltalán eléri az előző évek szintjét? Mit ér a kötelező irodalmak elriasztó jegyzéke a hirdetőtáblákon? Ténylegesen elolvastuk-e a szakdolgozat végén felsorolt műveket? Ugyanakkor egyetemünkön található az ország közgazdasági alapkönyvtára, közel félmillió kötettel, a legnagyobb pesti olvasóteremmel. Vajon mennyire használjuk ki szolgáltatásait, nagyszerű lehetőségeit, melyeket számunkra nyújt? Úgy gondoltam, ha itt tapógatózom, akkor talán sikerül némi adalékot szolgáltatnom a fentebb felsorolt és bizonyára nem egy cikk keretében megoldandó kérdésekre. A legilletékesebbhez fordultam, Klug Ferenchez az olvasószolgálat vezetőjéhez. Gondos és alapos statisztikákat bocsátott rendelkezésemre.

A könyvtárba 1973 első félévében (a könyvtári statisztikák januártól decemberig készülnek) az összes beiratkozott közül 2105 a nappali és 347 az esti, levelező és mérnök-közgazdász hallgató. (Ez utóbbi szám igen kevésnek tűnik.) Idén szeptemberben pedig a 604 elsőéves közül 499 (82%) lett tagja a könyvtárnak. Az olvasóteremben az első félévben 73 ezer személy fordult meg, ebből egyetemista 62 ezer (85%). A könyvforgalom 122 ezer volt, vagyis januártól júniusig egy fő átlagosan 25-ször fordult meg az olvasóteremben és 42 könyvet kért. Ehhez jön személyenként kb. 10 folyóirat.

A kölcsönzőből az első félévben 6841 alkalommal, összesen 12 289 könyvet vitt haza egyetemi hallgató (az összes kölcsönzők 64%-a). Vagyis átlagosan 2,8-szor fordult meg a kölcsönzőben és 5 könyvet kért ki.

Durván mondhatjuk tehát, hogy nyolc olvasótermi látogatás esett egy kölcsönzőlátogatásra. (25, illetve 2,8). Ugyanezt az arányt mutatja a könyvek száma (42 illetve 5).

Próbáljuk most az egyes hónapokat szemügyre venni. (Hogy egy tanévet teljes egészében vizsgálhassunk feltüntetünk 1972. évi adatokat, de vigyázat, ezek egész más beiratkozási létszámra vonatkoznak!)

	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
Az olvasóterem napi átlaga, (fő)	366	480	584	508	301	351	453	529	509	248
A kölcsönző napi átlaga, (fő)	47	53	53	38	36	64	57	51	38	29

E számok alapos, minden oldalról történő elemzéséhez nagyon sok szempontot kéne figyelembe venni (pl. a Kinizsi elkészültekor jelentősen csökkent az olvasótermi forgalom), ezért a legfeltűnőbb eltéréseket inkább csak megjegyzem, semmint hogy komolyabb következtetést vonjak le belőlük. Mik ezek?

1. Lényegesen alacsonyabb a vizsgaidőszakban kölcsönzött könyvek száma a szorgalmi időszaknál.

2. Az olvasóterem forgalma is hasonlóképpen alakul, ahogy a könyvtárosok mondják, a hallgató a vizsgaidőszakban „megüli" a termet, tehát egész nap ott van, nem adja vissza kártyáját, ha rövid időre el is távozik.

3. A koncentrált időszakban lényegesen kevesebb személy veszi igénybe az olvasótermet, nem mondható ez el viszont a kölcsönzésekről.

Ha merészebb lennék akkor talán annyit megjegyezhetnék, hogy bár sokan tanulnak vizsgaidőszakban otthon (vidéken), vagy megvásárolt jegyzetből, tankönyvből, de azért úgy néz ki, hogy a vizsgaidőszakban és a koncentrált alatt nem késztetnek túlságosan sok szakirodalom-olvasásra minket.

A mit olvasunk és a hogyan olvasunk kérdésre részben feleletet kaphatott az az érdeklődő, aki megtekintette az olvasóteremben rendezett kiállítást, a szeptemberben megcsonkított könyvekből. A klasszikusok mellett, Megyeri, Friss, Csikós Nagy bizonyultak a legtépettebb szerzőknek. Hát bizony néha nincs idő befejezni a tanulmány olvasását, és sokan praktikusnak tartják, ha hazaviszik a cikk hátralevő részét. Vannak persze, akik sajnálják az oldalakat kitépni ezért hazaviszik az egészet. Valljuk be, ki ne találkozott volna már társai lakásán pirosra festett szélű könyvekkel. Az elmúlt tanévben 162 könyv, az olvasótermi könyvek 3%-a, és legalább 500 folyóirat és jegyzet tűnt el. A könyvtárosok másik bánata a rengeteg adminisztrációt okozó késedelmes visszaadás. Az első félévben 9008 könyv ügyében 4860 felszólító levelet voltak kénytelenek írni. A végzettekkel van a legtöbb baj, az oklevél átvevése után, olyan aprósággokkal, hogy könyvvisszaadás már nem nagyon törődnek. Ötlük sok esetben csak bírósági per útján lehet egy párforintos könyvet viszaszerezni. Ezek, valamint a vitrinekre levágott kabátok, az olvasótermi diskurzusok, hancúrozások, ha nem is jellemzőek, de nagymértékben zavarják az olvasók nyugalmát.

És vajon tudjuk-e használni a könyvtárat? Mi erről Klug Ferenc véleménye?

— Sajnos nagyon sokan még a katalógusokkal sem tudnak bánni, úgy látszik hiányzik egy átfogó tájékoztatás a könyvtárról. Az elsőévesek könyvtárlátogatása még korai, a sok újdonsággal tele van a fejük, alig figyelnek, jó lenne erre később szeminárium keretében is sort keríteni. Az olvasótermi indexkatalógusokat kevesen használják, pedig ott pillanatok alatt megtalálhatják a klasszikusok valamennyi írását, és az utóbbi hárommégy évben hazai folyóiratokban megjelent cikkeket. Persze jó lenne, ha mi is tudnánk adni egy részletes tájékoztató füzetecskét a könyvtárlátogatók kezébe. Mindenesetre már most nagyobb bizalommal fordulhatnának a könyvtárosokhoz, pl. hiába ajánlják a régit, mindenki új kiadású Tőkét akar, mert annak alapján adták meg az oldalszámot, pedig a régiben is ugyanaz áll, tudtommal senki sem írta át.

— Klug elvtárs, ha ma megjelenik egy könyv, mennyi idő múlva lesz megtalálható a kölcsönzőben?

— Kettőtől négy hét az átlagos átfutás, persze, ha tudjuk, hogy nagy lesz a kereslet (dolgozat, kötelező irodalom stb.), akkor pár napra lecsökkentjük. Aki soknak találja ezt az időszakot, azok képzeljék el, hogy könyvtáron belül közel negyven munkaműveletet végeznek vele, amíg a kölcsönzői polcra kerül. Ez nem bürokratizmus, hiszen közel félmillió a könyv és folyóiratállományunk, tavaly volt a könyvtárosok nemzetközi szervezetének a kongresszusa, a bennünket meglátogató külföldiek alig hittek a szemüknek, amikor 47 másodperc múltán kezükben volt a kért könyv.

— Vajon mi nem kérhetnénk gyakrabban?

Farkasházy Tivadar

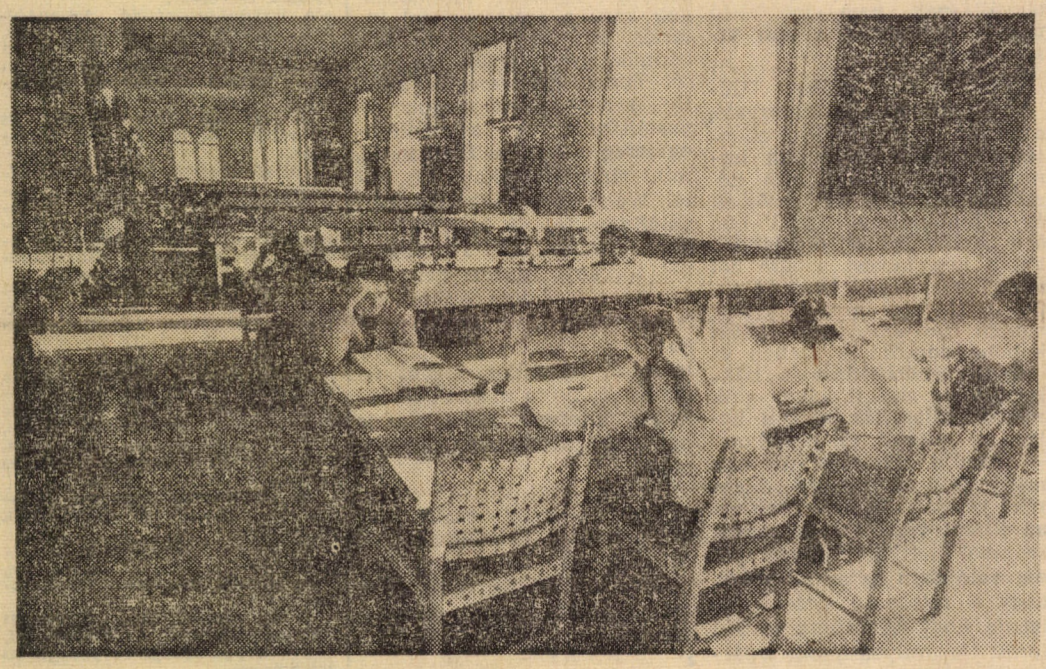

Délelőtt még sok az üres hely (Fotó: Eszes)

Bepillantás a tagozat életébe

A légkörről, az előadásokról, az érdekképviseletről

Az elmúlt év decemberében a pécsi tagozat KISZ-szervezete a pártszervezet támogatásával felmérést végzett a hallgatók körében. A felmérés célja:

megismerni a hallgatók véleményét az egyetemi élet főbb kérdéseiről.

A vaskos kérdőív alapján, amelyet a tagozat valamennyi hallgatójához eljuttattak, három nagy kérdéscsoportra kerestek választ. Ezek:

a tanulmányi munka, az oktatás helyzete és a mozgalmi élet néhány kérdése.

A tanulmányi fegyelmet a válaszoló hallgatók többsége jónak ítélte meg. Ezzel szoros kapcsolatban van a leterhelés szintje, ami már eltérő évfolyamonként. Legnagyobb az I. évfolyamon, majd a felső évfolyamok felé haladva fokozatosan csökken. A válaszoló hallgatók valamivel több mint

80 százaléka erősnek ítéli meg a leterhelés szintjét. A magas leterhelési szintet elsősorban az orosz, a valószínűségszámítás és szervezési tárgyaknak tulajdonítják.

A kérdések egy másik csoportja az egyetemi légkört vizsgálta: milyennek ítélik meg a hallgatók és milyen elvárásaik vannak az egyetemmel szemben? A légkör legfőbb összetevőiként a válaszadók a kollektíva kialakulását, a demokratizmust, a nagyobb önállóságot tekintik.

Az egyetemi légkörrel kapcsolatos elvárásaik csak részben valósulnak meg, melynek különböző okai vannak, például a csoportok évenkénti újraszerveződése, az elsősök kollégiumi helyzete stb.

Az egyetemi légkör kialakulása (illetve ki nem alakulása) már át is vezet ahhoz a kérdéscsoporthoz, amely egyrészt a választott pályával, másrészt az egyetemmel való megelégedettséget tükrözi. A megkérdezettek többsége, nyolcvan százalék, újból a Közgazdasági Egyetemre jelentkezne. A válaszadások szerint az anyaegyetem vonzása jelentős. A felsőbb évfolyamok felé haladva az elvágyódás aránya erősen csökken, ez viszont kollektívák, baráti közösségek kialakulását, a beilleszkedést jelzi.

Az oktatás színvonalát vizsgálva a következő eredmények születtek.

Az elsősök különösen a filozófia és a számítástechnika színvonalát tartották elégtelennek, másodéven a statisztika, míg harmadik évfolyamon szervezés és az oroszoktatás bizonyult problématikusnak.

Az előadás színvonalával a hallgatók általában elégedettek, különösen a pg, filozófia, vállalati gazdaságtan és a lineáris algebra előadás örvend nagy népszerűségnek és látogatottságnak. A kérdőív lehetőséget ad a diákoknak, hogy elmondhassák véleményüket:

mit tartanak egy jó előadás kritériumainak? A jó előadás jellemzői a leggyakrabban előforduló válaszok alapján a következők: követhető előadásmód, konkrét gyakorlati példák, az előadás a jegyzet anyagát egészítse ki, a fontos összefüggéseket világítsa meg.

Az egyetemi élet fontos területe a számonkérés. Érdekes megismerni, hogy a hallgatók a számonkérés mely formáit helyezik előtérbe. A válaszadók megközelítően azonos arányban az írásbeli, illetve a szóbeli együttes vizsgát tartják legalkalmasabb számonkérési formának. A hallgatók döntő többsége szívesen venné, ha a vizsgaidőszak előtt elővizsgát lehetne tenni.

Az utolsó nagy kérdéscsoport az egyetemen folyó mozgalmi tevékenységet vizsgálja. A megkérdezettek többségének véleménye alapján a KISZ képviseli a hallgatók érdekeit. Ennek a kérdésnek a másik oldala:

a hallgatók úgy látják, hogy a KISZ-vezetést nem mindig veszik figyelembe és ez erősen gyengíti a képviseletet.

A válaszoló hallgatóknak (akik közül mindössze egy nem KISZ-tag) 45 százaléka végez vagy végzett KISZ-munkát. Ez nem mondható túl nagy aránynak. E munkákat is többnyire megbízatásból végzik, kevés az önálló kezdeményezés.

A leglátogatottabb rendezvényeknek a kulturális rendezvényeket tartják.

Igen pozitívan értékelik a hallgatók a vitákat, ezek számát azonban kevésnek tartják.

Elgondolkoztató annak az elemzése, hogy a megkérdezettek 63 százaléka szeretne tagja lenne az MSZMP-nek. Ez a tény meglehetősen pozitív. Az már azonban kevésbé, hogy

a válaszoló hallgatók 64 százaléka nem kíván még egyetemi évei alatt pártag lenni. Az okok mélyebb vizsgálata komoly segítséget jelenthet az ideológiai munkában.

Tanulságos lehet ez a felmérés, nemcsak a helyi KISZ- és pártvezetés számára, de nekünk, külső szemlélőknek is.

—efné—

Többet kellene tudnunk egymásról

Jubileumi statisztikáink szerint az elmúlt negyedszázad alatt csaknem 15 ezer hallgató végzett egyetemünkön. Ebben a számban benne vannak az esti hallgatók is. Az idei tanévben az esti tagozat öt évfolyamára, nem számítva a levelező és mérnök-közgazdászokat, mintegy 900-an iratkoztak be. Ők is a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem hallgatói, akkor is, ha nem sok tudomást veszünk egymásról.

Miért jöttek erre az egyetemre, mennyi hasznát veszik itteni tanulmányaiknak munkahelyükön, mennyire érzik magukat az egyetemhez tartozónak? Jánosi Júlia II. éves iparszakos estis hallgatóval beszélgettem ezekről a kérdésekről.

— Sokfelől érkeznek ide az emberek, s az ő útjuk nem a gyakran oly jól kitaposott gimnázium—egyetem útvonal, néhány állomás rendszerint közbejön. Akiket ismerek, azokról többnyire elmondható: úgy érezték, hogy még szükség van a tanulásra, sokaknál ez szinte szükséglet. S hogy ezeket az embereket legtöbbször (a közhiedelemmel ellentétben) nem a diploma, a papír utáni vágy hozta ide, azt az is bizonyítja, hogy sokaknak már van diplomájuk, de ismereteiket bővíteni szeretnék.

— Azt hiszem, sokan úgy gondolják, hogy az estis képzés nem egyenértékű a nappalival, annál jóval kevesebbet ad. Mi erről a véleményed?

— Nem vitás, más dolog, ha az embernek „csak" a tanulás a dolga, és megint más, olyan körülmények között tanulni, amikor dolgozott naponta nyolc órát és utána ül be a padba. Addigra kicsit elfárad az ember. Előnye viszont, hogy az estis hallgató többnyire eltöltött néhány évet valamilyen munkahelyen, így az itt megszerzett elméleti ismereteket össze tudja hasonlítani a gyakorlattal, a fogalmakat jobban el tudja helyezni.

Természetesen ezzel együtt az a véleményem, hogy estin csak jóval nagyobb erőfeszítések árán lehet ugyanakkora tudást elérni, mint nappalin.

— Az estis hallgatók tanulmányi eredményei általában messze elmaradnak a nappalisokétól. Mi ennek az oka?

— Egyik: legtöbben csak a vizsgaidőszakban tanulnak. A vállalatok általában 3—21 napig terjedő tanulmányi szabadságot adnak, s bár sokan a maximális 21 napot kapják, ez sem túl sok. A fő ok azonban szerintem az, hogy a hallgató szinte egyáltalán nincs anyagilag ösztönözve tanulmányi eredményének javítására. Ha van munkahelyével társadalmi szerződése, akkor ez azt jelenti, hogy a vállalat megveszi a hallgató jegyzeteit, tankönyveit. Egyes esetekben ezt egy minimálisan megkövetelt tanulmányi átlagtól teszik függővé, ennek azonban alig van gyakorlati jelentősége.

— A nappali tagozaton állandóan folynak a viták az előadások színvonaláról; vannak jó és kevésbé jó előadások. Mennyire vesznek benneteket komolyan ebből a szempontból, nem gyengébb e nálatok az oktatás színvonala?

— Ezt nem tudom megítélni, de a kérdéstől függetlenül: az a baj szerintem, hogy legtöbbünkben fel sem vetődik, hogy milyen volt ez vagy az az előadás. Beülünk, meghallgatjuk és tudomásul vesszük: Ez volt „az előadás".

— Alakulnak-e ki közösségek az estiek között, mennyire érzik magukat az egyetemhez tartozónak?

— Először a második kérdésre válaszolnák: semennyire. Akár egy másik épületben is tarthatnák az órákat, az is mindegy lenne. Amikor bejövünk az egyetemre, természetesen mi is észrevesszük a plakátokat, amik a klub műsorait hirdetik és soknak a témája például érdekelne is. De nem túl nagy a valószínűsége, hogy ha például péntek este van szeminárium, akkor ezenkívül a hét egy másik napján is bejön az ember, pláne, ha nem ismer senkit. Ez is sokat számít.

— Az estis hallgató egészen más helyzetben van, mint a nappalis. Sokan családosak, mindenki siet valahová. Nálunk nincsenek meg az állami csoportok, általában egy-vagy két tárgyból vannak csak szemináriumi foglalkozások, a többi előadás. Ez sem segíti elő a közösségek kialakulását. A mi tavalyi elsős csoportunkból öten összebarátkoztunk, s tartjuk az egyetemen kívül is a kapcsolatot. Nagyon sok olyan dolog van, amiről jól el tudunk egymással beszélgetni, van közös témánk. A mi esetünk nem általános, nem tudok arról, hogy az évfolyamon ezenkívül még közösségek vagy baráti kapcsolatok kialakultak volna. Az egymás közötti értekezés legtöbbször csak két óra közti szünetre terjed ki.

— Mit ér szerinted az estin szerzett diploma, hogyan fogadják a munkahelyek az estin végzett közgazdákat?

— Szerintem az egyetemen szerzett tudás és a diploma kinti fogadtatása között alig van kapcsolat. A lényeg az, hogy milyen körülmények között került az illető az egyetemre. Egyszerűbb a dolog, ha a vállalat küldte: gyakran nem is azért, mert munkáját nem tudná ellátni megfelelő szinten diploma nélkül, hanem mert azt a munkakört általában diplomások szokták betölteni. Az ilyen diplomának már megvan a helye, várják a vállalatnál.

— Aki viszont azért jött ide, mert egyszerűen csak tanulni szeretne, annak a helyzete alig változik a diploma megszerzése után. Sokszor nem is nézik jó szemmel, s ennek nemcsak anyagi okai vannak. Én például érettségi után számítógépekhez kerültem dolgozni, ott végeztem el a programozói tanfolyamot. A számítástechnika azonban mélyebben is érdekel, ezért is jöttem ide. Jelenlegi munkahelyemen azonban nem hiszem, hogy közvetlenül hasznát veszem majd annak, amit itt tanultam.

Szombat délelőttönként lehet estis hallgatókkal találkozni, szoc. pg. előadáson, ami közösen van a nappalisokéval. S hogy honnan lehet őket felismerni? Ők azok, akik általában ott ülnek a katedrához közelebbi sorokban, előadás alatt kevesebbet beszélgetnek mint mi, s jobban odafigyelnek a tanárra. Hiszen ezért jöttek az egyetemre.

Csaknem ezren tanulnak estin, a nappali tagozaton kétezren felül vagyunk. E két csoport szinte egyáltalán nem kapcsolódik egymáshoz. Pedig ők is közgazdák lesznek, s mi is. Nem hiszem, hogy ne lenne közös érdekünk többet tudni egymásról.

Földes Péter

Ferencvárosi Ifjúsági Napok

A KISZ IX. kerületi Bizottsága és a Fővárosi IX. kerületi Tanács együtt rendezi meg a héten a FERENCVÁROSI IFJÚSÁGI NAPOK-at. A november 17-én kezdődő tíznapos rendezvénysorozat előkészítésében és lebonyolításában, mintegy harminc kerületi KISZ-szervezet is részt vesz, mint az egyes programok házigazdája, patrónusa.

Kiemelkedő események lesznek: a KISZ 1973. évi kerületi küldöttértekezlete, az ifjúmunkások által szervezett, de diákoknak szóló pályaválasztási kiállítás és üzembemutatók, a „Mit kell tennünk érte?" jelszó jegyében rendezett ifjúságpolitikai nagygyűlés a testvér megyével közös szervezésű „Ki tud többet Somogyról és Budapestről?" — vetélkedő a kerület fejlesztését segítő kommunista műszakok, az ifjúsági plakát- és karikatúra pályázat kiállítása. Több nemzedék találkozójára ad alkalmat a „Forradalmi nemzedékek költészete és dalai" című program.

KEN KEN KEN KEN KEN KEN KEN KEN

Hagyományt szeretnénk teremteni. Megrendezésre kerülnek a

Közgazdász Egyetemi Napok

A tartalom már megvan: szakmai-, kulturális- és sportrendezvények lesznek a programban. Csak a formákkal van baj. Ssóval azt sem tudjuk, hol kezdjünk hozzá. Na, azért van néhány tippünk:

Ki mit tud, vetélkedő, tanár-diák sportversenyek,
Fórum az Aulában, bridzsverseny.

Bízva a hagyományos közgazdász találékonyságban és kezdeményező készségben, kérünk benneteket, hogy segítsétek a megvalósítást.

Ötleteiteket minden hétfőn 2-kor a KISZ-bizottságon vagy bármikor személyesen — Halász Géza (számítástechnikai tanszék), Friedmann Károly ipar marketing IV., Szeliánszky Nándor ipar tervező IV., Kárpáti Péter ipar szervező. A hagyománytervező-szervező jelölteket keresétek meg.

KEN KEN KEN KEN KEN KEN KEN KEN

Közgazdász Művészeti Hét

December 1—8-ig, immár hagyományosan megrendezzük egyetemünkön a Közgazdász Művészeti Hetet.

Ezalatt a nyolc nap alatt sok érdekes eseménynek lehetünk tanúi. Mindjárt az első, december 1-én, este 7 órakor színpompás műsor az aulában: „Táncoló Közgazdász Generációk" — a 25 éves jubileumát ünneplő tánckar „öreg" és ifjú tagjainak bemutatója.

Persze nemcsak a népi táncot szeretők, hanem szinte valamennyi művészeti ág kedvelői megtalálhatják az őket érdeklő programot. Így 3-án, 17 órakor lesz a képzőművész kör kiállításának megnyitója a klubban, majd még ugyanezen a napon az orvosi, a veszprémi vegyipari és a mi egyetemünk kórusának közös hangversenye. 4-én nemcsak szemlélők, hanem résztvevők lehetünk a Ki-mit-tud?-on és az Országos Főiskolai Vers- és Prózamondó Fesztivál selejtezőjeként megrendezendő szavalóversenyen.

5-én, este 7 órakor komolyzenét hallgathatunk az orvosi egyetem zenekarának előadásában. 6-án Irodalmi Színpadunk jelentkezik új műsorral. 7-én egyetemünk zenekara játszik a klubban. Az ünnepi hét lezárásaként táncos, zenés záróest lesz, 8-án.. A meghívók a klubba szólnak. És míg a művészeti hét elkezdődik, a plakátokról tudhatjuk meg a műsorok tartalmát, idejét.

Elsejétől pedig mindenkit szeretettel várunk a rendezvényeken. **— bé—**

A trombitás **(Fotó: Fekete)**

Nincs idő?

A Nincs idő című film azokhoz a művekhez tartozik, ahol az emberek nem valóságos, érzéki emberek, nem is típusok, hanem elvont magatartásformák, szimbólumok. Mozgásuk a történelmen kívül, így időn kívül lebeg. Az, hogy ezek a szimbólumok, ezek a maszkok kiket-miket fednek el többnyire rejtve maradnak az egész cselekmény folyamán; csak néhány „intellektuális", finom utalásból következtethet a „dolgok mögé látó" néző. A rendező mintegy bujócskát játszik a nézővel.

A film egy Horthy-börtön életét tárja elénk. Ez az a keret, amelyben a szereplők eljátsszák szerepeiket, amelyeket a nézőnek mintegy a „Találd ki, hogy mi a mesterségem" nevű játék szabályai szerint kell megfejtenie. Én is találgatni próbálok. Nem valószínű ugyanis, hogy valóban a Horthy-korszakról van szó a filmben. Hiszen néhány felületi kapocs kivételével (mint például a „Hadi tengerész" szó, vagy az 1929-es év felirata és a szereplők öltözéke) nincs szerves összefüggés a börtön és a fehérterror társadalma között. Marad az, hogy a film a máról szól. Tegyük fel, hogy a szocializmus „liberális" és „kemény" vonal torz, elferdítve ábrázolt alternativái rejlenek a magatartások mögött. A politikai funkciója, a szerintem szintén forrdén felfogott „népi" ellenzékiség ábrázolása lenne. Mert egy dolog biztos: amennyiben a filmbeli figurák mai „vonalakat" szimbolizálnak — és ez a másik, ami szinte biztos —, úgy torz módon, a politikai tényállásnak nem megfelelő módon ábrázolják a mai viszonyokat.

Nézzük a figurákat! Udvardi, a börtönigazgató, a börtön rendeltetésével ellentétben valami foghatatlan humanisztikus, emberbaráti nézeteket képvisel. Az „erőszak és a humanizmus harcá"-ban ő a „humanizmus" oldalán áll. Ezt a magatartást a film hol szatirikusnak, hol lírainak értékeli. Udvardi nem büntetni, hanem nevelni akar. „Meg kellene engedni a szabad és nyitott gondolkodást és büntetni csak azokat kéne, akik rosszul választják meg a helyet, a miértet és a mikort" — mondja. „Ismerős" ma ez a nézet. Ez a mai polgári „ellenzék" jelszava. És a filmben ezt az állami vezetőt rejtő maszk szájából halljuk! Nálunk pedig valójában az az álláspont, hogy a retrográd nézeteknek igenis, hogy ne adjunk szabad teret! Ugyanilyen hamis a párhuzam Udvardi humanizmusa és tehetetlensége, és az ebből következő leváltása között.

Babellát a filmben „ügyes, körültekintő, feltörekvő" hivatalnoknak ismerjük meg. Olyan ember ő, aki minden szóban valami rossz hátsó tartalmat vél felfedezni. Érthetetlen ezért az az ellentét, aminek a másik oldalát a babellizmus „megalkotása", és az képviseli, hogy egy történő kisemberről dicsőítő festmény készül. Aki ebből valamilyen „valóságos" tendenciára akar következtetni, az egyszerűen hazúgságon töri a fejét. A legfőbb torzulás a politikai foglyok magatartásán érezhető.. A film felirata szerint ők mártír kommunisták. Pedig nézeteik például: „A szabadság annyi mint az érte folytatott harc". Ha ez kommunista nézet akkor Bernstein is az osztályharc lovagja! Vagy például: „... mi nem személyek ellen harcolunk, hanem a rendszer ellen, amely elsorvasztja az embert, akármelyik oldalon áll is". Kell ehhez kommentár? Ekkora hülyeség kiagyalásához már tényleg tehetség kell! Ezek szerint mindegy, hogy az ember melyik oldalon áll, az a fő, hogy a két oldal összeütközzön. Ez aztán a dialektika! Egyébként is micsoda kommunista az, akinek az eszméit az osztályellensége tiszteli. (Ugyanis Udvardi állítólag tiszteli a forradalmi eszméket.) Ma viszont a kommunisták „nem szoktak" a szocialista rendszer ellen harcolni. Udvardinak, amikor azt mondja nekik, hogy „amit maguk itt nem esznek meg, azzal nem lakik jól senki", ez egyszer igaza van. Ezeknek a „hősöknek" egyetlen tulajdonságuk van: a szolzsenyicini kitartás. Erő kétségtelenül van bennük, gyengeségük ellenére, sőt éppen gyengeségük által. De mire? Éppen maguk elpusztítására. A szimbólumemberek ebben a filmben is, mint ahogy Bulgakovnál is, Peter Weissnél is szükségképpen valótlanul fejezik ki a *valóságos* figurákat. Ezt az esztétikai törvényt már a hanyatló ógörög társadalom drámáiban is fellelhetjük, amelyekben a haldokló rendszer csak „intellektuel", misztikus, elvont figurákban tudta magát *„művészileg"* kifejezni. Ez a film is egy válságos osztály, válságos műve.

Hamlet „még csak" azt mondja: „Kizökkent az idő...", ez a film meg azt: „Nincs idő..." És valóban: e mű számára már tényleg nincs!

Gervai Pál

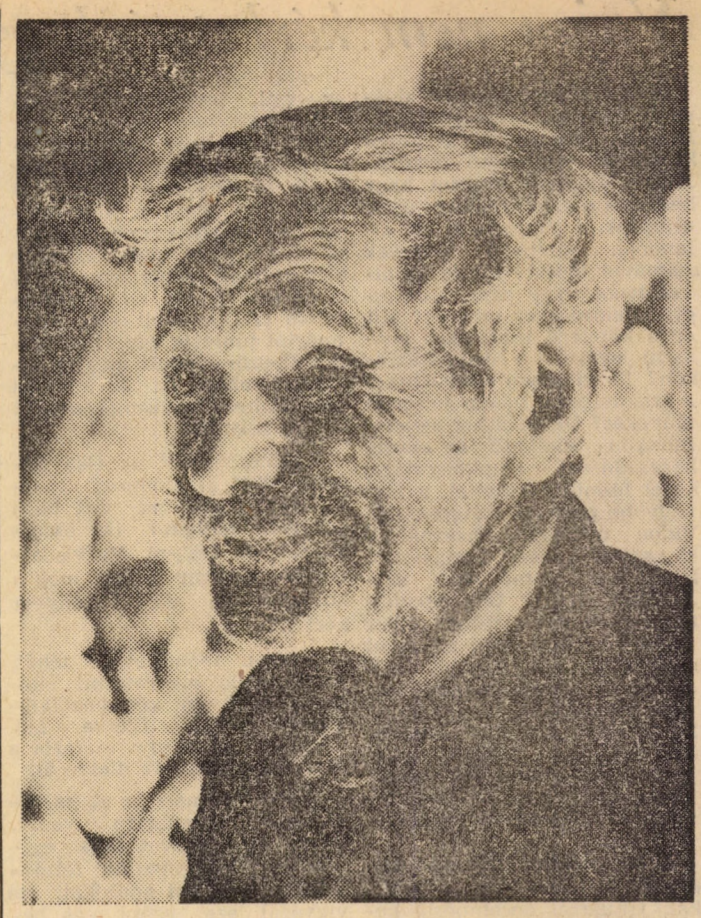

(Fotó: Bajusz)

Pályázati felhívás

tudományos diákkörök számára

Az OIOT Ifjúságpolitikai Titkársága az 1973/74. tanévre az alábbi témákból pályázatot hirdet:

1. Sajátosan ifjúsági igényeket kielégítő, olcsó kivitelezésű ifjúsági klubház, ifjúsági park, üdülőtábor tervezése.

A tervdokumentáció készítésénél fordítsanak figyelmet arra, hogy mind a klubház, park, mind az üdülőtelep variálható legyen és a különböző nyersanyagforrásokat vegye figyelembe.)

2. Ifjúsági klub, ifjúsági és úttörőház berendezésének tervezése.

(Olcsó kivitelű, formájában, színeiben az ifjúság ízléséhez igazodjon és az adott ifjúsági objektum jellegének megfelelő alapfunkció betöltésére alkalmas legyen. Technológiája alkalmazkodjon a hazai lehetőségekhez.)

3. Az ifjúsági klubok valamelyik fajtája (általános, réteg, szakirányú) működési modelljének kialakítása.

(A különböző típusú klubok programjainak kialakítása, legyen tekintettel a klub működési helyére, az adott ifjúsági közösség összetételére, érdeklődési körére, iskolai végzettségére, életkorára, orientálódjon a szabadidőtöltés és művelődés legjobb formára.)

4. Munkásszálláson élő fiatalok szabadidőtöltési szokásainak vizsgálata.

(A vizsgálat terjedjen ki az igények és lehetőségek elemzésére, tartalmazzon megoldási javaslatokat is.)

5. A tanulóifjúság szervezett foglalkoztatásának lehetőségei, ennek népgazdasági és pedagógiai jelentősége.

(E téma vizsgálata foglalkozhat az építőipari mozgalom továbbfejlesztésével és a középiskolás fiatalok foglalkoztatásának egyéb lehetséges formáival.)

6. A kollégiumi nevelőmunka hatékonysága fokozásának lehetőségei, módszerei.

(Különös tekintettel a kollégiumi nevelés azirányú tevékenységére, amely a fizikai dolgozó szülők gyermekei művelődési hátrányainak megszüntetésére irányul.)

7. Az ifjúsági turizmus továbbfejlesztésének szervezeti és bonyolítási formái.

(A bel- és külföldi turizmus vonatkozásában az állami támogatás jelenlegi rendszerének és hatékonyságának, a továbbfejlesztés lehetőségeinek és irányainak vizsgálata.)

A pályázaton a tudományos diákkörök tagjai egyénileg, vagy kollektíven vehetnek részt.

Az elkészített pályázatot (névvel, címmel ellátva) 1974. május 1-ig kell benyújtani az intézményi (kari) Tudományos Diákköri Tanács elnökéhez, aki a pályázatokat 1974. május 15-ig továbbítja az OIOT Ifjúságpolitikai Titkárságára (Budapest, 1884 Szalay u. 10.)

Az előírt határidő után benyújtott pályázatok nem vehetők figyelembe.

A legjobb pályázatok jutalma — az eredmény jelentőségétől függően — egyéni pályázó esetében 1500—2000 forint, kollektívák esetében 3000—5000 forint.

A pályázatok elbírálásának és a pályázati jutalmak kiosztásának határideje: 1974. június 30.

A jutalomban részesített pályamunkákat az OIOT szabadon hasznosíthatja.

OIOT Ifjúságpolitikai Titkárság

Várnai képeslapok I.

A Közgazdász szerkesztősége megkért, hogy írjak cikket a várnai filozófiai kongresszusról. Nos, egy ilyen cikknek valami olyasféle címet illene adni, mint „A XV. filozófiai világkongresszus Várnában"; vagy „Beszámoló a filozófusok várnai világtalálkozójáról". Egy ilyen címmel azonban félrevezetném az olvasót. Egy efféle nagy nemzetközi összejövetel ugyanis kicsit olyan, mint egy áttekinthetetlen őserdő, s az egyszerű részvevő örülhet, ha ebben az erdőben néhány érdekesebb facsoportot szemügyre vehet, de aligha alkothat magának megbízható képet az egészről.

Ez az áttekinthetetlenség elsősorban a tartalmi kérdésekre vonatkozik, hiszen gyakran 10—15 helyen folytak egyidejűleg előadások, viták, és így az egyéni érdeklődés és a véletlen szerencse döntötte el, hogy ki, milyen tapasztalatokat és élményeket szerezhetett.

Könnyebb képet alkotni a kongresszus szervezeti kereteiről, formáiról, technikai lebonyolításáról, s én is ezen a könnyebb végén fogom meg először a dolgot. Hiszen talán az sem teljesen érdektelen, hogy hogy is néz ki egy ilyen nagyszabású nemzetközi összejövetel.

A kongresszust a Filozófiai Társaságok Nemzetközi Szövetsége (Federation Internationale des Societés de Philosophie — F. I. S. P.) rendezte. A kongresszusokat általában 5 évenként tartják, a legutóbbi 1968-ban Bécsben volt. Minthogy Magyarországon nem működik filozófiai társaság, a Nemzetközi Szövetséggel egy, a Magyar Tudományos Akadémia által létrehozott ún. Filozófiai Nemzeti Bizottság tartja a kapcsolatot. Ennek elnöke Mátrai László akadémikus.

A kongresszus technikai és szervezeti előkészítésére Bulgária, mint rendező ország hozott létre népes szervezőbizottságot. Bolgár barátainknak nagy gyakorlatuk van ilyenfajta nemzetközi rendezvények szervezésében. Várna ugyanis ideális hely kongresszusok és konferenciák tartására, s ezt a lehetőséget, s a vele járó gazdasági előnyöket is igen jól kihasználják.

A Fekete-tenger partján épült mintegy 200 ezer lakosú csinos, tiszta kikötővárost erdős dombok veszik körül, s a dombok lábánál végeláthatatlan homokos tengerpart húzódik. A várostól északra mintegy 20 km hosszú üdülőterület épült ki. Ennek legújabb és legszebb része az Aranyhomok, itt van a legtöbb modern szálloda. De ne gondoljuk, hogy ez valami óriási Siófok, ahol a parton katonás sorban állnak egymás mellett a többé-kevésbé egyforma hotelek. A szállodák nagy része a tengerpart fölé emelkedő dombokon szétszórva helyezkedik el, erdő veszi őket körül, és jórészüket kanyargós erdei utakon — autóutakon és gyalagösvényeken — lehet elérni. Ez valóban ideális megoldás, bár ennek is van hátulütője. Könnyű eltévedni, sőt nehéz nem eltévedni. A magyar delegációnak is volt néhány tagja, akik sötétedés után csak hosszas bolyongás után találtak haza, s ezt nem is mindig a kitűnő bolgár konyak okozta.

Ezekben a szállodákban aztán rengeteg vendéget tudnak elhelyezni, s így — főleg az elő- és utóidényben — könnyen meg tudják oldani az ilyen nagy rendezvények szállásproblémáit. Ezzel egyúttal meghosszabbítják az üdülési idényt is.

A város szélén az üdülőterület felé vezető gyorsforgalmi út mellett szép, modern vonalú, ellipszis alakú épület áll, a Sport és a Kultúra Háza. Ez volt a kongresszus központja is. Kétezer személyes, sportcsarnok jellegű nagytermében voltak a plenáris ülések és a különböző ünnepi események: nyitó és záró ünnepség, egy nagyszabású folklór est, és a Todor Zsivkov elvtárs által adott fogadás.

A nagy termen kívül még két kisebb előadóterem, egy sor büfé és a Szervező Bizottság irodahelyiségei is ebben az épületkomplexumban kaptak helyett.

Ez az épület szinkron-tolmács berendezéssel is fel van szerelve. Ez azt jelenti, hogy minden részvevő igényelhetett egy pici zsebrádióhoz hasonlítható fülhallgatós tolmácskészüléket, és azon beállíthatta magának, hogy az előadások szövegét angol, francia, német vagy orosz nyelven kívánja-e hallgatni. Sajnos, a tolmácsok felkészültsége tekintetében elég nagy különbségek is adódtak, úgyhogy gyakran nem azon a nyelven hallgatta az ember az előadásokat, amelyet a legjobban ért, hanem néha azon, amelyen éppen jó tolmács működött. (A szinkrontolmácsolás nagyon megerőltető, úgyhogy a tolmácsokat 10—15 percenként váltják.)

Amikor azután a harmadik napon a kongresszus számos szekcióra bomlott, akkor az ülések nagyrészét a közeli Közgazdasági Főiskola tantermeiben tartották. A hallgatók erre a hétre nyilván szünetet kaptak.

A Főiskolán tartott üléseken sajnos már nem volt tolmácsolás. Ezzel kapcsolatban mindjárt fel szeretném hívni a figyelmet egy fontos tanulságra. Az ilyen nemzetközi konferenciákon nagy hátrányban van az, aki nem tud legalább két világnyelvet. S míg régebben a műszaki és természettudományos területektől eltérően a humán területeken a francia és a német legalább olyan szerepet játszott, mint az angol és az orosz, ma egyre inkább a két utóbbi dominál. A kongresszusnak közel két és félezer, sőt a tolmácsokat, szervezőket, hostesseket beleszámítva közel háromezer résztvevője volt.

Minden hivatalos részvevő kapott egy téglalap alakú jelvényt, amelyen — több-kevesebb hibával — fel volt tüntetve a neve, és hogy milyen országba való. Ezek a jelvények megkönnyítik a résztvevők kölcsönös érintkezését, s emellett díjtalan utazásra jogosítottak nemcsak az aranyparti szállodákat a kongresszus színhelyével összekötő állandó különautóbusz-járatra, hanem a városi közlekedés minden járművére is. A jelvények különböző színűek voltak, s a színek alapján lehetett megállapítani, hogy valaki rendes részvevő, a kongresszus vagy a szövetség vezetőségének a tagja, kísérő családtag, egyetemi hallgató, vagy sajtótudósító. E két utóbbi kategóriával kapcsolatban megemlítem, hogy egyrészt a kongresszus iránti nagy érdeklődést tanúsítja, hogy több mint ötven sajtótudósító jegyeztette be magát hivatalosan. Ami pedig az egyetemi hallgatókat illeti, említést érdemel, hogy a mintegy 120 tagú magyar küldöttségnek is volt néhány hallgató tagja. Elsősorban filozófia szakos bölcsész hallgatók, de a Művelődésügyi Minisztérium biztosította egy jogász fiúnak a kiutazását is, aki kiemelkedő TDK dolgozatot írt filozófiából.

A jelvénnyel együtt minden részvevő kapott egy műbőr aktatáskát, benne a kongresszus előzetes dokumentumaival. A legfontosabb a közel 200 oldalas nyomtatott program volt a legfontosabb tudnivalók négynyelvű leírásával és az előre bejelentett előadások címeivel, természetesen szekciók, s ezen belül színhelyek és időpontok szerinti csoportosításban. Emellett két nagy kötetben kiadták a plenáris ülések és négy fontosabb szekció összes előre beküldött előadásait, egy további kötetben pedig valamennyi előadás rövid kivonatát. Emellett menetközben naponta egykét sokszorosított tájékoztatót is kiadtak az esetleges programváltozásokkal, időszerű tudnivalókkal és a legfontosabb lezajlott események leírásával.

Egészében véve a kongresszus előkészítése és szervezése nagyon jónak mondható. Kisebb hibák természetesen egy ilyen nagyüzemnél elkerülhetetlenül becsúsznak. Ezt is csak azért teszem szóvá, mert az egyik ilyen gikszernek magam voltam a szenvedő alanya. Beküldtem ugyanis egy előadást, A termelőerők forradalmairól címmel. Az előadásomat el is fogadták, minthogy azonban a címében nem fordult elő a tudomány vagy a technika szó, ezzel szemben szerepelt benne a forradalom terminus, a politikai és jogfilozófiai szekció egyik ülésére osztottak be. Csak utánjárással skerült elérni, hogy átkerülhessek az egyik TTF tárgyú szekcióba, ahol remélhető volt, hogy valakit érdekel ez a téma. Ez azonban már átvezet a tartalmi kérdésekhez, erről legközelebb. (Folyt. köv.)

Rádi Péter

Kiegészítő jegyzetek — elsősöknek

Az egyetemista életre talán leginkább jellemző a feladatok sokrétűsége és a lehetőségek széles skálája. A kötelező tanulmányok is többféle koncentrálást kívánnak — az önként vállalt stúdiumok vagy tájékozódás iránti igény pedig a szélesebb társadalmi-gazdasági környezet áttekintésére inspirál valamennyiünket. No és az egyetemista korszak számtalan olyan szórakozási lehetőséggel is csábít, amelyeket később aligha találhatunk meg. A feladatok és lehetőségek sokaságában kétféle veszély fenyegeti azt a hallgatót, aki nem képes időben tájékozódni, életének határozott — mondhatnám tervezett — irányt szabni. Az egyik az elaprózódás. Nincs kétségbeesettebb helyzet, mint állandó időzavarral küzdve, mindenbe belekapva úgy élni, mintha egy ébresztőórát hordanánk minduntalan a zsebünkben... A másik — az elúszás. Olyan állapot, amikor sok az elhanyagolt kötelező feladat és a csábító szórakozási lehetőségek közül se tud valaki választani — tehát az idő „lassan elsziváro g." S bizony egyáltalán nem költői értelemben, hanem vergődve, haszontalanul.

Tájékozódás, időbeosztás

Ha már a tantárgyak és tankönyvek világában úgyahogy kiismerjük magunkat, fel kell térképeznünk azokat az egyéb lehetőségeket, amelyek szinte maguktól kínálják tanulásunkhoz a segítséget. *Az egyetemi könyvtárban tapasztalataim szerint szívesen nyújtanak szaktájékoztatást a könyvtár és a katalógusok használatát illetően. Sok felesleges munkától kíméljük meg magunkat, ha felfedezzük a cikkgyűjteményeket, nemzetközi sajtószemléket — tematikus időszaki kiadványokat.* A tanszéki könyvtárak is ki tudnak segíteni legtöbb esetben egy-egy kulcsfontosságú irodalommal, vagy a munkatársak szívesen hívják fel a figyelmet érdekesebb cikkekre. Csak éppen a hajlandóságnak meg kell lennie, hogy oda figyeljünk! *Fogadóórákra elmenni nem feltétlenül jófiúskodást jelent!* A közvetlenebb hangulatú magyarázat, vagy egy-egy szimpatikusnak tartott tanár egyéni életvitelre vonatkozó tanácsai csak hasznosak lehetnek — még akkor is, ha szolgaian nem követjük útmutatásait. Éppígy *az egyetemi tanácstagok, vagy nevelőtanárok is sok olyan információval szolgálhatnak szélesebb tapasztalataik alapján, amelyek sok problémában a kátyúkat tüntetik el az útból.*

De az egyetem berkein belüli és általános *tájékozódásnak egyaránt van egy alapfeltétele:* tudjuk, vagy legalább *akarjuk tudni, hogy mit akarunk, egyáltalában merre szeretnénk irányítani érdeklődésünket, tevékenységeinket.* Az egyetemista életformával együttjáró viszonylag sok szabad idő lehetővé teszi szakmai ismereteken túli széles körű tájékozódást, az egyéb hajlamok kiélését is. Fontos, hogy *minél előbb keressük azt a klubot, művészeti vagy tudományos társaságot,* amely a legjobb lehetőségeket nyújtja ahhoz, *hogy megtaláljuk önmagunkat* az egyetemen kívüli alkotó, aktív munkában, ha éppen erre van hajlamunk. Legjobb módja ennek az, ha tudatosan, keressük újságokban, hirdetményeken, KISZ-programokban azt a tevékenységi formát, amelyről úgy képzeljük, képes kielégíteni energiáinkat, ambíciónkat. Azért *hangsúlyozom a tudatosságot, mert bizony igen sokan nem találják a számukra legmegfelelőbb kibontakozási formát* — holott talán naponta mennek el a lehetőségek mellett.

Jó, ha minél előbb rászoktatjuk magunkat a szakmai folyóiratok olvasására, az irodalmi, társadalomtudományi folyóiratok figyelemmel kísérésére. Nagy tévedés azt hinni, hogy a Kortárs, Új Írás vagy az Élet és Irodalom csak szépirodalmi alkotásokat közöl. Ezekben a legkülönbözőbb érdeklődési körűek találnak maguknak megfelelő csemegéket. Egy rendszeres olvasónak bizonyára banalitásnak tűnnek ezek a sorok. *Sajnos, több tucat olyan egyetemistával találkoztam, aki egyáltalán nem, vagy alig ismeri szellemi életünk e fontos műhelyeit.* És, sajnos, szomorú képet mutat egy-két teszt is korosztályunk általános műveltségéről, tájékozottságáról. S aki „megreked", csak a jelenségekből kiindulva hajtogatja megalapozatlan téveszméit, fals hitek és irreális álmok között hányódik — vagy önmagát sajnáltatva moralizál. *Bizony, nem kevesen vannak, akik az egyetemista lét örömeiben ringatva magukat, lényegében alig tesznek valamit azért, hogy valóban felelősségteljesen gondolkodó értelmiségivé váljanak.*

Az egyetem elvégzése után *nem mindenki marad a fővárosban.* Így tudatosan kell törekedni arra, hogy Budapestet és az általa nyújtott lehetőségeket időben kihasználjuk. *A belecseppenés vagy véletlenszerű rátalálás helyett a színház-, tárlat- és mozilátogatást is kinek-kinek meg kell tervezni* — hogy a pár év alatt valóban meglássuk, meghalljuk a kultúra valódi nagy értékeit. Csak elhatározás kérdése, hogy a következő heti elintézni valók mellett terveinket is rögzítsük. Nem kell ezzel a szobatársaknak se eldicsekedni — mert a gyors, élces megjegyzésekből gúnyolódás származhat. De *amíg rá nem szokunk a rendszeres életre, nem árt heti, sőt, napi terveket készíteni.* Így, ha mást nem, a „kipipálásnál" azt belátjuk, mire nem vagyunk képesek. De *a terv, az időmérleg pontos, egyenletes munkára, rendszeres életre szoktathat.* S így azt is ellenőrizni tudjuk, miért maradunk le az idővel való versenyfutásban. Azt vallom, hogy *minél többet csinál az ember — annál többre futja ideje.* S a tervezett időbeosztás, úgy érzem, segít a valódi értékek felfedezésében is — tanulásban, szórakozásban egyaránt.

★

A végtelenségig lehetne folytatni ezt a cikksorozatot, hiszen az egyetemista élettémája kimeríthetetlen. Lehetne akár szabályok, tervek, bevált vagy be nem vált élet- és munkastílusok elemzését is adni. De azt hiszem, néhány írás is elég ahhoz, hogy az ilyen irányú gondolkodásra, munkatervezésre felhívja a figyelmet. S célja se lehet több, mint a kérdések továbbgondolására inspirálni. E sorozat befejezése előtt még az egyetemi életbe, légkörbe való beilleszkedésről szeretnék írni.

Koncz Gábor

(következik a VI. folytatás)

Sporttalálkozó luxuskivitelben

Október elején a *Jugoszláv Egyetemisták Szövetsége meghívta női kosárlabdacsapatunkat* az évente különböző tengerparti városokban *megrendezendő Közgazdaságtudományi Egyetemek fakultásainak sporttalálkozójára.* A meghívást *örömmel elfogadtuk és november 5-én megérkeztünk Szabadkára,* majd vendéglátóinkkal együtt elindultunk a torna színhelyére.

Második alkalommal kerül megrendezésre az *„Ekonomijada"* Jugoszláviában. *13 közgazdasági fakultás küldi el legjobb sportolóit erre az összejövetelre.* (Nálunk a Tudományegyetemek Kupája hasonló rendezvény.) *A színhely Sibenik volt,* a fiatalokat a

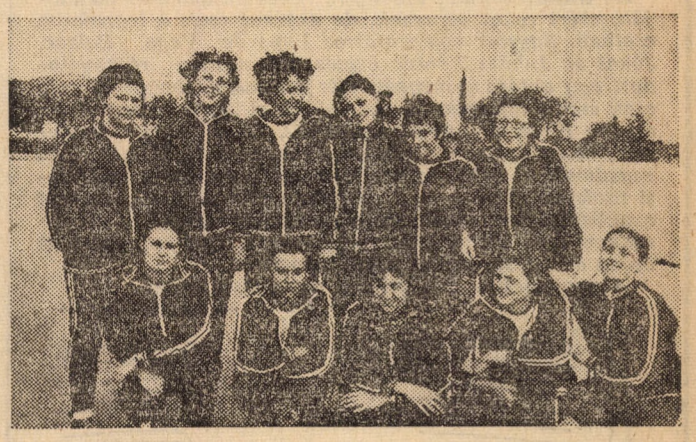

város közelében levő *Hotel Solaris szállodakombinátban helyezték el.* Első osztályú szállást és étkezést biztosítottak, jugoszláv barátaink mindent megtettek a rendezvény sikerének érdekében. *Csapatunk programjában egy mérkőzés szerepelt, a sibeniki Partizánnal.* Ezt a jóképességű csapatot csak nagy küzdelemben tudtuk legyőzni.

A sport mellett jutott idő a városnézésre, kisebb kirándulásokra is. *Sibenik 26 000 lakosú kisváros az Adriai-tenger partján.* Jellegzetes szűk sikátorai, az ablakokban száradó fehérneműk és műemlékei sajátos hangulatot kölcsönöznek a településnek. Az *esti élet nagyvárosi,* az utcákon *rengeteg sétáló ember,* feltűnt, *mennyi közöttük a fiatal.*

Most néhány szót barátainkról és napi programunkról. *Hallgatótársaink temperamentumukkal és dalolási kedvükkel tették felejthetetlenné az utat.*

Akinek úszni volt kedve, a szálloda melegített tengervízű medencéjében alkalma volt erre. Sajnos a víz erősen sós, így rövid lubickolás után már erősen csípte a só szemünket. *Jól felszerelt tekepálya és soksok tivoli játék tette teljessé a szállodai felszerelést.*

Vendéglátóink a lehetőségekhez mérten *gondoskodtak külön elfoglaltságról is.* Így került sor egy szép *felejthetetlen élményű kirándulásra is. Egy csodálatos vízesést kerestünk fel,* amely természeti szépségével kiemelkedett élményeink közül. Az esti szórakozásról a szálloda gondoskodott, az étteremben spliti zenekar játszott, nagyon hangulatosan. Éjfél után az épület alagsorában disco program szórakoztatta az egybegyűlteket.

Az ünnepélyes díjkiosztó ünnepségről érdemes írni néhány mondatot. Erre *a szálloda éttermében került sor.* Először a csapatok elénekelték szűkebb hazájuk nemzeti dalait, majd miközben megkezdődött a vacsora kiosztása, *a csapatok átvették díjaikat.* Érdekes volt megfigyelni, hogy egy elismerő oklevélnek is milyen nagy eszmei értéke volt.

A visszafelé vezető úton csapatunk egy rövid hógolyózásban vett részt. A mediterrán éghajlatból először a télbe, majd az őszbe utaztunk vissza.

A lányok és vezetőink nagyon kellemesen érezték magukat, sikeres sporttárgyalások és építőtábori cseréről szóló megállapodás egészítette ki az utazást.

A megkezdett kapcsolatok folytatódnak, tavaszra tervezzük a szabadkai egyetemisták visszahívását, nyáron pedig reméljük megtörténik az első építőtábori csoportok cseréje.

Spielmann János

Új beruházás a Zsil utcában

Szinte minden problémánk kisebb-nagyobb mértékben összefüggésben van eredendően az egyetem helyiséggondjával. Közismert mindenki előtt, hogy kevés a helyiség az egyetemen. Érzékenyen érinti ez a körülmény oktatásunkat, és tagadhatatlanul gátjává válik sokszor a mozgalmi életnek is.

Terv, elképzelés jó néhány született már a probléma megoldására, amelynek egyike sem lépte át a kivitelezés küszöbét.

A közelmúltban azonban mégis történt valami kézzelfogható is ennek érdekében. Egy tizenkét szintes oktatási épület beruházására hozott határozatot ez év június 26-án a Művelődésügyi Minisztérium, melyet fele-fele arányban megosztva az Országos Oktatás Technikai Központnak és egyetemünknek szánt — tájékoztatta erről lapunkat Orosz László gazdasági főigazgatónk.

Az új beruházás kivitelezését a Zsil utcában tervezik, alig néhány lépésnyire a Kinizsi kollégiumtól a Budapesti Műszaki Egyetem közlekedési karának udvarán. A minisztérium költségén a beruházás lebonyolításával az épület kezelőjét, a BME gazdasági-műszaki főigazgatóságát bízták meg. Az épület előzetes dokumentációja már elkészült, mely szerint az egyetem hatszintes része csupa szemináriumi helyiségből fog állni. Alsó hat szintjén az OOTK felső hat emeletét az egyetem veszi majd birtokba, természetesen csak oktatási célokra használva a helyiségeket, szem előtt tartva a „szomszéd" zavartalan munkakörülményeit.

Az új beruházás kivitelezését — tudomásunk szerint — 1974 tavaszán kezdik el, és a létesítmény üzembe helyezése 1975—76-ban várható.

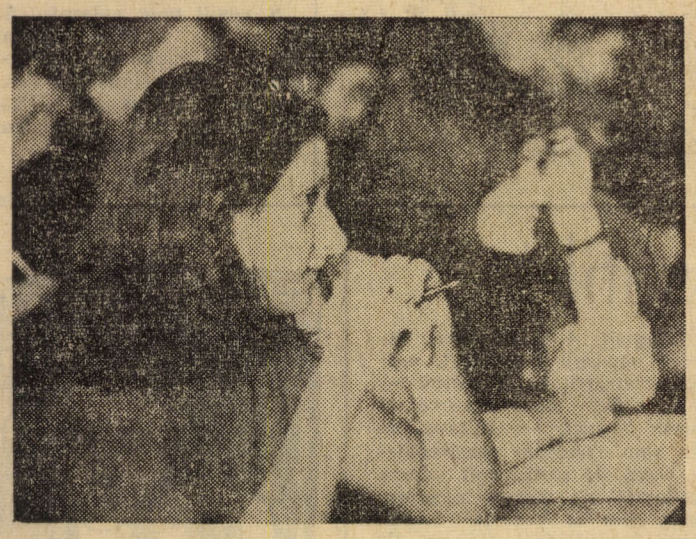

(Fotó: Eszes)

Pályázat

A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem ipargazdaságtan tanszéke és az Állami Biztosító közös pályázatot ír ki az egyetem hallgatói számára, az alábbi témákban:

1. A vállalati gazdálkodással kapcsolatos kockázatok megosztásának lehetőségei, a tervszerű, biztonságos gazdálkodás és a vállalati vagyonbiztosítás pénzügyi-gazdasági összefüggései az iparvállalatoknál.

2. A vállalati vagyonbiztosítás díjfizetési és kárbiztosítási rendszerének gazdasági és pénzügyi összefüggései, a vonatkozó szabályozás fejlődése és a jelenlegi elszámolási rendszer előnye.

3. A vállalati eszközök, vagyontárgyak új értéken alapuló biztosításának közgazdasági és pénzügyi problémái.

4. A tűz-üzemszüneti biztosítás alkalmazási lehetőségei a hazai termelési viszonyok között, az üzemszünettel kapcsolatos költségek és a termeléskiesés okozta károk felmérésének módszerei.

A pályamunkák ajánlott terjedelme 20—30 oldal. A dolgozatokat az Állami Biztosító díjazza.

I. díj	**3000 Ft**
II. díj	**2000 Ft**
III. díj	**1000 Ft**

Megfelelő dolgozatok esetén egy kategóriában több díj is kiadható. A díjak megoszthatók, vagy kiadásuk megtagadható. A pályázatok elbírálását az ipargazdaságtan tanszék és az Állami Biztosító közösen végzi. A pályázat benyújtásának határideje: 1974. február 15.

A tanszék biztosítja, hogy a megfelelő színvonalú dolgozatok a TDK-konferencián is részt vegyenek.

Az Állami Biztosító részéről a pályázatok kérdésében útmutatást ad: Ernszt Tibor vezérigazgató-helyettes, ill. Vadas Tamásné (közgazdasági osztály, IX., Üllői út 1.), a tanszék részéről pedig dr. Antoniewicz Flórián docens (III. em. 385/b).

Ipargazdaságtan tanszék

DIÁKSZEMMEL VILÁGOT JÁRNI

Egyik ismerősöm kollégiumi szobájának ajtaján kopogok. Zárva. „Ne keresd!" — szólnak át a szomszéd lakók —, „Lengyelországba utazott".

A november hetedike teremtette rövid szünet alatt szerettem volna összejönni, beszélgetni budapesti barátommal. „Nincs itthon" — fogadtak a szülei az ajtóban —, „elutazott a barátaival Csehszlovákiába, 8-án megtalálja az egyetemen".

Ha megjön az ősz, a költözőmadarak melegebb éghajlatú vidékeket keresnek. A diáksággal pont fordított a helyzet. Az ő csapatuk észak felé húz. Kis társaságok ülnek összsze, beszélnek meg pár napos programot, s másnap már ott látni őket a pályaudvarok indulási oldalán a hatalmas tömegben. Globetrotterek. Vállukon oldaltáska, benne a legszükségesebb holmival, zsebükben némi pénz és jó néhány cím, útlevelükben öt kis ablak. Úticéljuk a drezdai Zwinger, a krakkói Wavel, a prágai Hradzsin, a Magas-Tátra. (Azért nem említem a délebbi fekvésű országokat, mert errefelé a diák ősszel már nemigen jár. Az ő idejük a nyár. Legfőbb vonzerejük, a tenger, ilyenkor már hideg.)

Új mozgalom van kibontakozóban. Egyre többen ismerik fel a népi demokratikus országokba szóló útlevél kínálta lehetőségeket, és használják fel ezt a nagyszerű alkalmat, hogyan lehet a nyáron megspórolt, vagy alkalmi munkákkal keresett pénzt a legjobban hasznosítani.

A mostani, ünnep teremtette 5—6 napos szünetet is nagyon sokan kihasználták. A kollégiumi folyosó, ahol lakom, jóformán elnéptelenedett. Lakói elutaztak. Nem haza — Lengyelországba, NDK-ba, Csehszlovákiába. Volt egy szabad hétvégéjük — kinéztek a nagyvilágba.

Milyen nagyszerű dolog az utazás! Izgalmas, meglepetésekkel teli vándorlás, melynek célja a céltalanság, cigányos kóborlás, mely elvisz ódon városokba, utcák tarka forgatagába, füstös kiskocsmákba, elhozza, felidézi a régmúlt idők emlékét, népek történelmét, művészetét, idegen emberek mindennapi életét, szokásait, felfokozza életünket, pergő napok alatt zúdít nyakunkba hónapokat, éveket, évszázadokat, barátokat, ismerősöket szerez.

Az ember bárhol is él, bármit csinál, közben mindig keresi, kutatja az ismeretlent. Az élet harmóniájához hozzátartozik, hogy áttörjük a képzelet falait, s a valóságban is megtekintsük a sokszor olvasott, elképzelt, megálmodott tájakat, országokat. Az új szinek, élmények gazdagabbá, teljesebbé teszik a mi életünket is. A leírt szó, a fénykép soha nem pótolhatja az eredetit. A felfedezés öröme, az emlékek pedig belénk ivódnak, elkísérnek életreszólóan. Éljünk hát a lehetőséggel!

Vannak persze olyanok, akik rögtön felteszik a kérdést. Mi a haszna az ilyen rövid útnak? Ez alatt a pár nap alatt lehetetlen megismerni egy nép értékeit, kultúráját, mindennapi életét, lehetetlen feldolgozni a rengeteg élményt, óhatatlanul is a felületesség rabjai leszünk. Néhány nevezetesség árnyékában elvesznek a hétköznapok. Nekik a következőket tudom mondani. Nem kell nagyevő módjára mindennek nekirontani. Az idő rövidségére való tekintettel — legyünk ínyencek. Válogassunk! Ne szaladgáljunk ide-oda mindahhoz, ami érdekes, mert végül is elveszünk a részletekben. Vásároljunk egy útikönyvet, keressünk ki egy-egy emlékekben gazdag várost, ez legyen a „főhadiszállás", és innen induljunk kisebb kirándulásokra. Sokan vitatkoznak ezzel a nézettel. „Az igazi az, ha nem hagyjuk magunkat befolyásolni más által, hátizsákkal, stoppal elindulunk, az események majd megkeresnek bennünket! Nyáron valóban ez a legizgalmasabb módja a világjárásnak, de ilyenkor tél felé már nagyon kockázatos."

Ajánlatos tehát egy vázlatos útitervet elkészíteni, megjelölni egy-két okvetlen megtekintendő nevezetességet. A megérkezés után az ember az utazás lázában égve felfokozott érzéseivel, kíváncsiságával legszívesebben mindennek nekirontana, mindent megnézne. Jó, ha ezt az első napot a szabad kóborlásnak, a teljes szabadságnak szenteljük. Élvezzük az ismeretlen nyújtotta boldogságot, sodortatjuk magunkat az eseményekkel. Később, ha lehiggadva nézzük a műemlékeket, így szerzik a legnagyobb gyönyörűségeket. Sokan szeretnek ilyenkor egyedül maradva, sétálni a romok között templomokban, múzeumokban, de az utcákon is. Ne zavarjuk őket! Így egyedül járva támad fel sokszor az érzék a művészetek iránt.

Föltűnhetett, hogy az utazás, a világjárás fogalmát kultúrák, műemlékek, történelmi értékek, népek életének fogalmával azonosítottam. Azért, mert az utazást csak „művészi" és nem „üzleti" körútként tudom elképzelni. Soha nem tudtam megérteni azt, aki csak azért ült vonatra, hogy más országokban „felhajtson" valami jobb, olcsóbb árut és aztán itthon sefteljen vele. Ezek a nyerészkedők üzletből üzletbe rohannak, fejükben számok kavarognak, átszámítanak, összeadnak, s a végén dagadó szatyrokkal érkeznek haza. Ha megkérdezed őket külföldi útjukról, csak az árcédulák képére emlékeznek. Nem azt akarom ezzel mondani, hogy ne vásároljunk. Ha látunk valami szépet, megvan rá a pénzünk, vegyük meg. De ne ez legyen az úticél.

A többség, az új globetrotterek a „művészi körút" kedvéért utazik. Nekik így is kifizetődő. S ha mindehhez hozzávesszem mindazon kedvezményeket, melyeket az utazáshoz korosztályom kaphat, nyugodtan mondhatom: érdemes utazni, mert Európa közel van.

Sebők János

KÉPTELEN VÁLLALATI TERMÉSZETRAJZ

AZ IRATTÁROS

Az irattár az iratok temetője. Az irattárba azok az iratok kerülnek, amelyek már nem férnek el a fiókokban és a szekrényekben. Ha már az irattárban sem férnek el, építenek még egy irattárat. Mikor már annyi irattárat építettek, hogy nem fér el több a vállalat telkén, akkor az irattárakat lefelé kezdik el építeni, hiszen a föld alatt korlátlanok a bővítés lehetőségei. Persze arrafelé se mindig, egyszer előfordult, hogy irattárbővítés közben beleütköztek egy ausztrál irattárba.

Az irattár a vállalat legvédettebb helyén található. Állítólag Buda várát is az Országos Levéltár őrzése céljából építették. Egy irattár egyébként belülről úgy nézi ki, mint egy spejz, csak dzsemmek helyett akták vannak a polcokon. Mindkét intézmény legfontosabb háziállata az egér.

Az egerek üldözése céljából a vállalatok irattárosokat alkalmaznak. Az irattárosokon sokat élcelődnek, pedig nem ők találták fel az irattárat. Az irattárosok sértődékeny emberek, ezért, hogy érezzék fontosságukat, időnként illik valamit kikérni az irattárból. Ezt aztán leporolva, olvasatlanul vissza lehet küldeni.

Az irattárosoknak többnyire nincs különösebb teendőjük, ezért sokat olvasnak, de aktákat csak a legritkább esetben. Egyszer egy irattáros Lope de Vega, Balzac, Jókai és Juhász Ferenc összes művei után ráfanyalodott egy aktára és megkérdezte felettesétől, hogy azt még csak érti valahogyan, miért rakták el Amerikában ötven évre a Kennedy-gyilkosság aktáit, de azt már sehogysem, miért terjed ki ugyanezen határidő Kulhanek Béla segédmunkás felmondólevelére. Az irattárost a szolgálati titok megsértése miatt sürgősen elbocsátották. Az eset azonban elgondolkoztatta felettesét, úgy érezte itt mégis csak valami bürokratikus túlkapásról van szó, ezért az ötven évet leszállította negyvennyolcra.

A negyvennyolcból viszont azóta sem enged.

— farkasházy —

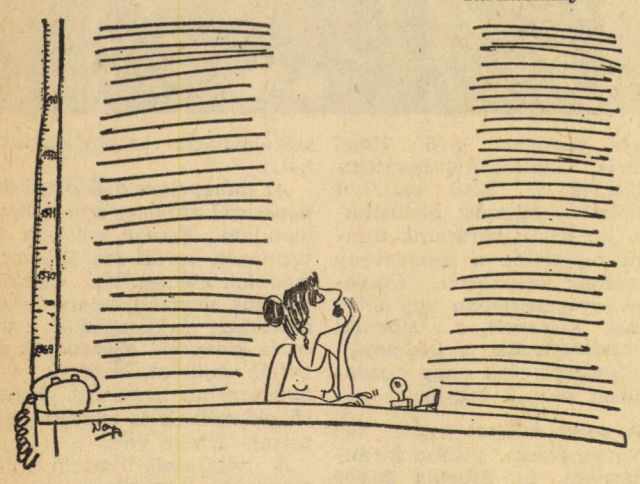

Kínoz a Migrén

Lukas őrmester (nevét egyik fogáról, valamint zoknijairól kapta), izgatottan rontott be Migrén szobájába. „Főnök, most telefonált Lappoén, utánanézett a Balhé de Palace-ban történteknek." „Köszönöm Lukas, majd kéretem... Egy pillanat, mondja csak milyen nap is van ma?" „Csütörtök főnök". „Jól értettem Lukas, csütörtököt mondott? Ez már egy jó nyom, ezen elindulhatunk."

Bemutatjuk a Migrén sorozat legújabb epizódját. A főszerepben: Róbert Télviz.

Miért gyötri Migrén felügyelőt a fejfájás?

Migrén éppen emlékeit rendezgette el asztalán, amikor betoppant Lappoén, a fiatal, kezdő detektív. Migrén csak mosolygott, majd meggyújtotta pipáját. „Főnök, most jövök a Café de Burzsoáról, s beszéltem egy bizonyos Bizonos-sal. Érdekes dolgokat tudtam meg tőle, a Szajna vendéglő tulajáról. De van egy ember, aki még ennél is többet tudna mondani". „Köszönöm Lappoén, már iderendeltem, ott áll az ajtóban, remélem pontos volt. És most pipázom, hogy lássák a tévében, ki vagyok, addig figyelje Sin téri sintér unokáját. Még dolgunk lesz vele."

Lappoén boldogan távozott (nem birta a főnök pipájának füstjét), Migrén pedig felrántotta az ajtót. A gyilkos bejött, leült, körülnézett egy kicsit. „Hiába tagad" mondta Migrén „itt minden ragad. Hol volt maga csütörtök éjjel?" A gyilkos nem válaszolt, láthatóan restellte magát. „Nos feleljen, bár úgy is tudom: A Sár de Tapad 2/b magasföldszint alagsorában. Így volt? „A gyilkos hangosan felzokogott." „Felügyelő úr rágyújthatok?" Nem. Várjon meg kint, de nehogy el merjen szökni. Még el kell intéznem valamit." A gyilkos megszégyenülten kivonult. Migrén a telefonnál termett. „A Max de Pax kereskedést kérem Ön az, Lappoén? Van itt a maga számára egy érdekes ügy. Egy egész kalap poén.

KÖZGAZDÁSZ . . . Monitor

Írja amit mondok. Szőke, lábkörme rövidre vannak vágva, nyáron nem hord télikabátot. Ha megtalálja kövesse, majd jelentkezem." Letette a kagylót, már indulna ki, de eszébe jut valami. Felhívja a feleségét. „Halló, te vagy az drágám? Ma egy kicsit nem megyek még haza. Mi, hogy elhül a húsleves? Mit csináljak, ki kell mennem Tour de Pritz-re, ott lesz Lukas is, várunk egy bűnözőt. Kettőre beszéltük meg a tévésekkel! Ha karácsonyra sem mennék haza, dobd ki drágám a húslevest, mert megromlik. Az új szobalányra ugyanaz vonatkozik".

Újra indult volna, amikor megszólalt a telefon. No, ez megint Lappoén lesz, gondolta a felügyelő. De tévedett. Valaki téves számot hívott „Tévedni emberi dolog," gondolta Migrén, majd rágyújtott. Ekkor újra szólt a telefon. Most Lukas telefonált. „Főnök azonnal jöjjön a Buvár bulvárra! Sár' de l'ó telefonált. Megvan a szőke hajtincs. Siessen, mert gyorsan őszül." A felügyelő elkomorodott. „Lukas, mit' zavar mindenfélével, nem hallja a telefonban, hogy éppen pipázom?" „Elnézést főnök, telefonon keresztül valahogy más a pipájának a hangja. Küldök egy kocsit magáért, jó?" „Rendben," egyezett bele Migrén békülékenyen. „Mit szól ehhez az időjáráshoz? Hetek óta kínoz a migrén." „Engem már évek óta," gondolta Lukas, majd letette a kagylót.

BBC production. Magyar hangok...

Földes Péter

Menza kor-körkép

Jó hely a menza. De így is mondhatjuk: jó kis hely ez a menza. Hogy miért? Íme:

Már a lejáratnál megcsap sokféle (?) kaja kusza illata. (Jó hely a menza.) Lent pedig már táblás ház (kivált főidőben: délben) és füllesztő meleg (ami persze télen még jól jöhet). (Jó kis hely ez a menza.) Nem kis ügyességgel, rövid idő alatt lehet szerezni üres széket. (Ilyenkor aztán boldogan mondom: jó hely a menza; mert hogy csak jutott egy szék és asztal.) Beállok a sorba, de evőeszköz természetesen nem akad. (Jó kis hely ez a menza.) No, sebaj majd csak lesz, mire megkapom a kaját. Ebben reménykedve kiválasztok egy adag tarhonyáshúst. Következik a pénztárvám. Itt hamar átjutok, hála a pénztárosok gyorsaságának. (Jó hely a menza.) Mikor elvergődöm végre a kiválasztott asztalhoz és ha marad még valami étel a tálcán, a csúcstolongásból kijutva neki látok enni. Közönségsikerem óriási. Ugyanis a menetközben valahogyan beszerzett kanállal (!) nagy derültség közepette neki fogok a tarhonyáshúsnak. Azaz mit is írok? Tarhonyáshús?!? Az elnevezés csak a pénztárig illik rá, mivel ott tarhonyáshús árat fizetek. De ez csak álnév. Evés közben aztán könnyen rájövök, hogy — jobb esetben — hústarhonyát volt szerencsém választani. Nagy dili! Irom tehát jobb esetben. Mert van olyan csúnya tarhonyáshús is, amelyik csontostarhonyaként jelenik meg. (Szóval jó kis hely ez a menza.) Betermelem hát a csontos-húsos-tarhonyát, visszakocogok a tálcával a mosogatóba, s usgyi, irány a kijárat. Néhány perc múlva pedig már tulajdonképpen nem is érzem, hogy ebédeltem, de az élményt jelentő (kinek mit) menza hangulat még sokáig bennem él.

S végül még valami. A sorbaállás közben van idő tanulmányozni különböző embertípusokat is. Igazán jó szórakozás — ha valaki humoros kedvében van. Jó szórakozást!

—il—

ZSIBONGÓ

Ami nem ugyanaz például a használtcikk piaccal, bár más vonatkozásban ugyanakkor ugyanaz. A nagy népvándorlási útvonal mentén terül el, ha innen megyek a félemeleten, ha onnan megyek az első emeleten. Máshonnan menni nem lehet. De ha már egyszer ott van az ember, akkor egyből felismeri a zsibongásról. Innen a neve. Telt ház esetén. Üres ház esetén nincs indokolt neve. És mivel különböző népek jönnek-mennek erre, konzekvensen az órák között vándorló diákok is eltérnek egymástól. Avagy hasonlítanak egymásra. Mindegy.

A Magába Mélyedő zsibongása például olyannyira sajátságos, hogy meg sem szólal. Csak kiteszi precízen a térdkalácsára, vagy máshova a tananyagot, azután belesóvárog a semmibe. Miközben feltehetően rögzíteni akarja néhány ellenálló agytekervényén az olvasottakat, ami többnyire felesleges erőpróba. Ezért a láthatáron felvonuló egyéni vonalakból absztrakció útján eljut a tökéletes ideálig, aki szabad idejében akár a világszépségversenyen is elindulhatna. Majd óvatosan megnyalja soronkövetkező ujját, s lapoz. Meg ismét lapoz. Vagy beleharap az almába.

Később megpróbál elaludni, de eszébe jut, hogy nem azért ült a székre, hogy leessen róla. Így jobbnak tartja, ha ásít egyet. Kettőt. Utána féltő gonddal becsukja tankönyvét, mert ilyen zsibongásban nem lehet tanulni, s absztrahálni sem. Helyesebb, ha úgy csinál, mintha várna valakit, aki úgysem jön. Meg így sem. Persze az is lehet, hogy nem gondol semmire, ez viszont az ő magánügye.

A Csevegők ennek ellenére jártatják a szájukat. Ha egy csoportot képeznek, akkor valószínűleg azt az egyetlen házi feladatot keresik, amit senki sem írt meg közülük, de mindenki arra számított, hogy erről a bizonyos senkiről lemásolja. Ámbár találkozhatnak azért is, hogy a csoportfelelős összeírhassa azoknak a nevét, akiknek ludtalpbetét kell. Ha a Csevegők nem képeznek egy csoportot, csak egy csoportosulást, akkor ott valaki egy hülye viccet mesél. Fiúk esetében ez lehet a magyar labdarúgás is. Egy teljesen, vagy félig összebújt pár zsibongásában a szerelemről is szó eshet.

Ilyenkor elszigetelt zsibongásról beszélünk, amelyet csak az nem hall, aki nincs a közelben. A két Csevegő fél ajkáról felreppenek a következő, mély belső mondanivalóval bíró szavak:

— Miért nézel? — ez a lány.
— Csak — emeg a fiú.
— De mégis miért?!
— Mert.
— Nem másért?
— Nem...

És így tovább, egészen a lábjegyzetig. Vagy az ajánlott irodalomig. Ifjú házasok esetében a fent ismertetett dialógusnak nincs különösebb értelme. Ezért ne siessük el a dolgot! Még a Zsibongóban sem. Mert minden csevegés addig tart, amíg.

A Nagy Jövők-Menők közé kerül az ember. E típus ismertetőjele, hogy addig rohangál fel-alá a lépcsőkön, mígnem elfelejti, hogy mit felejtett el, s ezt a valamit a zsibongó tömegbe olvadva akarja megtalálni. Ebből is következik, hogy a Nagy Jövő-Menő elindul az igazgatási titkárság irányába, majd gondol egyet és fentről bekukkant az egyes előadóba, lenéz az aulába, leszalad a büfébe, felszalad a harmadikra, a Zsibongóban felejti a cipőjét és elrohan a könyvtárba a pénztárcájáért, amely a ruhatárban fogja hasát a röhögéstől, mivel a Nagy Jövő-Menő zsebkendője reggel óta csiklandozza.

A Nagy Jövő-Menő kedvenc fordulatai közé tartozik, hogy csoporttársába ütközve, emígyen felnyerít:

— Nem tudod, hol lesz óránk? — mintha nem tudná.

— Nem! — feleli a felbukkant társa, azután mindketten elindulnak a Zsibongóból oda.

Azonban a járkálók más ismerőssel is összefuthatnak ezen a zarándokhelyen. Akkor általában ez dívik:

— Jé, te is ide jársz?!
— Jé, én is!

És ebben maradnak. Az önmagával való találkozás még a Nagy Jövő-Menőnél is ritka mulatság. Mindenesetre a vélt ismerősnek ilyenkor illik köszönni, mert tanár nemigen jár a Zsibogó táján.

A Vándor csak átutazik e zsibongással telt légkörön, amíg egyik lépcsősorról a másikra üget, de azért ő is kimereszti egy pillanatra szemét, mintha keresne valakit. Majd megbotlik. Az Alvajáró, az Alvaülő és az Alvafekvő gyakorlatilag nincs jelen, ezért reájuk tudományos alapon kár szót fecsérelni. Az Idegen jelen van ugyan, de neki már ez a tény is nagy megpróbáltatást jelent, így az ő zsibongásától akár el is vonatkoztathatunk. Feltéve, ha csupán szórakozottságból nem szed magára huszonöt kabátot, merthogy olyan zord időjárás van odakint.

Egyéb fajták zsibongását eddig még nem fedezték fel. Igaz, maga a zsibongás is fakultatív tantárgy, amelynek objektív törvénye, hogy máshol is jelen van, ahol nem kötelező. Ezért van azután, hogy a Zsibongó szent hely, ahol előadást tartani, tanszéket dicsérni (névsort olvasni) és a felebarátunk menyasszonyát elcsábítani hatóságilag tilos és életveszélyes! De fejjel az aulába ugrani sem ajánlatos.

Tormai László

KÖZGAZDÁSZ

A MARX KÁROLY Közgazdaságtudományi Egyetem lapja
Felelős szerkesztő: Farkasinszky Tiborné
Budapest IX., Dimitrov tér 8.
Telefon: 257—209
Kiadja a Hírlapkiadó Vállalat
Felelős kiadó: Csollány Ferenc
Készült a Szikra Lapnyomdában

Versatil

Végül kiválasztottam két könyvet. A buszon még lapozgattam őket, elolvasgattam egy-egy bekezdést, magamba szívtam illatukat. Búcsúzkodtunk. Nézzétek — kezdtem a szót — én most... nekem most.. szóval el kell válnunk! Nem válaszoltak. Figyelj — szóltam az értelmesebbikre — különben sem tartozom elszámolással, de panaszra nem lehet okod. Jó sorod volt nálam, nem mondhatod, hogy unatkoztál. Az élet — akartam folytatni —, de látszott, hogy rám se hederít. Lapjai peregni kezdtek, fedele lassan becsukódott. Hónom alá csaptam őket és kibámultam az ablakon.

— Huszonhárom a kettő — biggyesztette ajkát az antikvárius, aki fényes fekete frizurát és könyökvédőt hordott.

— Isten veletek — megadóan bólintottam.

Kiléptem az utcára. Írólapokat kell vennem. Elindultam. Zsebemben huszonhárom forint zörgött. Írólapok és ebédpénzek.

— Parancsol még valamit — mosolygott rám az eladónő.

— Egy töltött ceruzát! — szólt valaki. Körülnéztem. Senki rajtam kívül. Késő! A pulton már sorakoztak is tarka rendben a simogatóan szép ceruzák. Már régen vágytam rá. Egy kedves, tenyérbesimuló, hegyezős töltött ceruzára.

— Ez mennyibe kerül? — bökök az egyikre.

— 14 forint. Szemem elkeskenyedik, moccanni se tudok.

— Van hegyezője?

— Ennek van — nyújt felém egy másik, vidám, melegsárga Versatilt. Már a kezemben van. Dörgölődzik, csiklandoz, rámnevet.

— Akkor kérem szépen — tagolom határozottan.

Ismét buszra szállok. Befészkelem magam egy ülésre, és kibontom tokjából a kincset. Inyencként forgatom ujjaim közt. Eredeti Versatil!! Majd ezzel adom az autogrammokat. Nem! En elvből nem adok autogrammot. A tokból papír világít felém. Használati utasítás! Angol, francia és német nyelven.

Az utolsó pillanatban szállok le a buszról. A ceruzát zsebrevágom, cigarettára nyújtok, és a felhőkbe fújom a füstöt. Ebédre jár. El is indulok nyomban, aztán megállok és szelíden elmosolyodom.

— Ma nagyon finom lesz ebédre (hatásszünet): töltött ceruza, puha betéttel, s háromszor megpaskolom kincset rejtő zsebem.

Rejtő Gábor

(Gaál Ottó rajza)

PREMIER

A fiatal, de életerős gyakornok megtartotta élete első szemináriumát!

— Milyen érzés volt tanárként először belépni a terembe?

— Jaj, szörnyű izgatott voltam, egész éjjel készültem, a srácok meg látták, hogy kezdő vagyok, és mindenáron zavarba akartak hozni, állandóan kérdezősködtek, úgy éreztem, mintha kinvallatáson lennék.

Mit mond ugyanerről egy szemtanú, aki mint diák vett részt ezen az izgalmas órán?

— Szörnyű izgatott voltam, egyáltalán nem készültem, a tanár rögtön kipécézett magának azt hitte, mert fiatal, nem vesszük komolyan, ezért állandóan kérdezett, mindenkit belezavart a feleletbe, úgy éreztem, mintha kinvallatáson lennék.

— B —